



# Głos Ludu

## Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Konferencje obwodowe**  
| s. 3



**Wychodzenie ze świata ciszy**  
| s. 5



**Rusza ekstraklasa siatkówki**  
| s. 12



# Sto razy lepsi ambasadorowie

**WYDARZENIE:** Zwrot polskich majątków, podwójne obywatelstwo, niedostateczne wsparcie finansowe dla projektów polskiej mniejszości i wiele innych tematów zostało poruszonych podczas czwartkowego spotkania Grażyny Bernatowicz, polskiej ambasador w Pradze, z przedstawicielami polskich organizacji i instytucji w Republice Czeskiej. Jak się okazało, problemy można rozwiązywać przy pomocy... „broni konwencjonalnej” i „broni atomowej”.

Już w lipcowym wywiadzie w „Głosie Ludu”, tuż po objęciu stanowiska w Pradze, Grażyna Bernatowicz zapowiadała, że spotka się z przedstawicielami polskiej mniejszości żyjącej w Republice Czeskiej. Spotkanie doszło do skutku w czwartek w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie. – Ostatnie miesiące były ciężkie, bo musiałam przebudować pracę ambasady. W końcu kilka miesięcy placówka była bez ambasadora – powiedziała na wstępie.

– I tak jest pani bardzo szybko u nas – odpowiedział Józef Szymeczek, prezes Kongresu Polaków.

Grażyna Bernatowicz przyznała, że przyjechała do Ostrawy jako urzędnik, ale z mocno bijącym sercem, wiedząc, że Polacy nad Olzą są dobrze zorganizowani. Na wielu płaszczyznach.

**Do Ostrawy Polska posłała „broń atomową”, a do Pragi „broń konwencjonalną” – Grażyna Bernatowicz, polska ambasador w Pradze**

– Państwo nie sprawicie żadnych kłopotów Warszawie, Ministerstwu Spraw Zagranicznych. Jesteśmy wdzięczni za to, co robicie. Jesteście sto razy lepszymi ambasadorami ode mnie. Jestem tutaj, żeby was wysłuchać, ale i pomóc. Jak tylko będę mogła pomóc, na pewno pomogę. Możecie liczyć także na konsul Annę Olszewską, która jest „bronią atomową”. Do Ostrawy Polska posłała „broń atomową”, a do Pragi „broń konwencjonalną” – mówiła z uśmiechem polska ambasador.

Witając bardzo ważnego gościa, Józef Szymeczek, zwrócił uwagę,



Ambasador Grażyna Bernatowicz wita się z Henrykiem Cieślarem, wiceprezesem „Beskidu Śląskiego”.

że chociaż od XIV wieku na ziemi cieszyńskiej Polacy żyli poza krajem, nigdy nie ztratili polskości, organizując bardzo silne społeczeństwo obywatelskie. Podkreślał, że jest to ewenement.

– O naszej sile świadczy także znaczący udział we władzach samorządowych. Mamy polskich wójtów, radnych. W Radzie Miejskiej w Czeskim Cieszynie 30-40 procent stanowią polscy radni – podkreślił Stanisław Folwarczny, wiceburmistrz Czeskiego Cieszyna.

Chociaż pierwotna formuła przewidywała, że każda organizacja

przedstawi się ambasador, nie starczyło na to czasu. Sporo miejsca poświęcono na omówienie problemowych kwestii. Henryk Cieślak, wiceprezes PTTS „Beskid Śląski” oraz Janusz Branny, prezes honorowy

Macierzy Szkolnej, mówili o zwrocie polskich majątków, przypominając, że temat ciągnie się od wielu lat. Bernatowicz obiecała, że zajmie się sprawą, najpierw musi jednak dokładnie wysondować, z kim w tej sprawie

powinna podjąć rozmowy. Bronisław Firla, prezes Koła Polskich Kombatanów, zwrócił uwagę, że warto by uhonorować ostatnich żyjących żołnierzy walczących o Polskę, awansując ich na stopień oficerski.

– Na dziś nie jest to jednak możliwe, bo chcąc myśleć o takim tytule, trzeba mieć obywatelstwo polskie – mówił Firla.

Karol Suszka, dyrektor Teatru Cieszyńskiego, mówił, jak ważne byłoby wsparcie finansowe dla kierowanej przez niego placówki na ściąganie grup z Bielska-Białej, Chorzowa, czy Opola. Kolejny raz przypomniał jego rozmowę z polskim wiceministrem kultury.

– Kiedy mówiłem mu o Scenie Polskiej, jedynej profesjonalnej grupie teatralnej działającej poza Polską, ten zapytał, w jakim języku wystawia sztuki – przyznał rozgoryczony.

Z kolei Bogusław Chwajol, lekarz z Orłowej, były członek władz Kongresu Polaków, zwrócił uwagę, że „na dołach” Polaków ubywa szybciej, niż na linii od Cieszyna do Mostów koło Jabłonkowa.

Czwartkowe spotkanie w ostrawskim konsulacie na pewno nie wyczerpało tematów. Jak zaznaczyła Grażyna Bernatowicz, okazji do rozmów będzie jeszcze wiele. Najbliższa nadarzy się już w pierwszej połowie listopada.

– Chcę wprowadzić nowy element. 11 listopada będziemy świętować odzyskanie niepodległości w Ambasadzie. Zapraszam na spotkanie o godz. 19.00, żebyście zdążyli państwo dojechać po zakończeniu swoich obowiązków – powiedziała na koniec. **TOMASZ WOLFF**

### POGODA

sobota



dzień: 8 do 11 °C  
noc: 5 do 3 °C  
wiatr: 2-4 m/s

niedziela  
poniedziałek



dzień: 15 do 18 °C  
noc: 13 do 9 °C  
wiatr: 3-6 m/s

### REKLAMA

**i40** HYUNDAI NEW THINKING. NEW POSSIBILITIES.  
HYUNDAI i40 kombi Experience, pakiet Success

kombi

sleva 178 000Kč  
Konečná cena 499 890Kč vč.DPH



PROKES servís



5 LET KOMPLEXNÍ ZÁRUKY

+420 737 200 371 www.prokes.cz +420 603 144 745

### REKLAMA

Wasza firmowa impreza świąteczna w Wędrzyni

strzelnica laserowa  
**znakomity raut**  
kręgle strefa gier

Już teraz zarezerwuj termin Waszej imprezy

tel. : 558 333 811 | www.vitalitysleszko.cz



## KRÓTKO

## ZIEMIA SIĘ TRZĘSŁA

**KARWINA (dc)** – Mieszkańcy miasta odczuli w środę przed południem stosunkowo silny wstrząs. Epicentrum znajdowało się w kopalni Darków na głębokości 970 metrów. Jedna z mieszkanki centrum Karwiny powiedziała dziennikarzom, że w tym czasie pracowała w domu na komputerze. Czuła, że dom się zachwiał, a krzesło na kółkach samo się przesunęło.

\* \* \*

## UKRADŁ TRAKTOR

**DĄBROWA (dc)** – W czwartek w nocy nieznanymi sprawcami włamał się do budynku gospodarczego stojącego obok domu jednorodzinnego. Poradził sobie z kilkoma zamkami i ukradł traktor ogrodowy oraz dwie drabiny z aluminium. Właściciel oszacował straty na blisko 50 tys. koron.

\* \* \*

## PARKING GOTOWY

**TRZYNIEC (dc)** – Prace remontowe na parkingu koło cmentarza Stary Folwark zostały zakończone. To dobra wiadomość szczególnie przed zbliżającym się Świętem Wszystkich Świętych. W październiku ub. roku parking został przejściowo zamknięty. Powodem był awaryjny stan podłoża.

\* \* \*

## NOWA KANAPA

**REGION (ep)** – Ośrodek narciarski w Malenowicach pod Łysą Górą będzie miał nową kolejkę linową. W ramach projektu za 33 mln koron, finansowanego z funduszy europejskich, pojawi się tam nie tylko kolejka z czteroosobowymi siedzeniami, powstanie też serwis dla narciarzy, wypożyczalnia, będzie działała szkoła narciarska. W planie jest również przedłużenie sezonu narciarskiego. Wszystkich tych zmian miłośnicy nart doczekają się w przyszłorocznym sezonie.

\* \* \*

## 7 KM NOWEGO ASFALTU

**WĘDRYŃIA (ep)** – Gmina pracuje nad naprawą miejscowych jezdni. Boczne drogi na mniej zabudowanych terenach doczekają się nowej nawierzchni – pokrywanej są właśnie tzw. „recyklowanym” asfaltem, pozyskiwanym ze starego asfaltu ściąganego z jezdni. W sumie naprawy dotyczyć będą około 7 kilometrów dróg.

## Przedjazdowe dyskusje

## KARWINA

W niewielkim gronie spotkali się w środę członkowie miejscowych kół PZKO na Radzie Obwodowej obwodu karwińskiego. Na Zjazd Ogólny PZKO, zaplanowany na 24 listopada, zgłoszonych jest 20 delegatów z obwodu karwińskiego, skupiającego 9 działających w mieście kół. Na przedjazdową dyskusję w domu PZKO w Karwinie-Raju przyszło jednak tylko 5 osób.

Omawiano niektóre z punktów nowego statutu, który na zjeździe zostanie poddany pod głosowanie delegatów. Za ważną zmianę w statucie karwińscy działacze uznali na przykład wzmocnienie roli Konwentu Prezesów, którą ocenili pozytywnie. – To powinno być wprowadzone już dawno. Prezesi powinni mieć najważniejsze słowo. Kiedy zjeździe się kilkadziesiąt prezesów i przyjmą uchwałę, to moim zdaniem Zarząd Główny musi ją respektować – zauważył Tadeusz Puchała, prezes miejscowego koła w Raju, delegat na Zjazd.

– Według nowego statutu członkami konwentu prezesów mogą być prezesi miejscowych kół lub upoważnieni zastępcy, prezesi rad obwodowych oraz członkowie ZG



Delegaci obwodu karwińskiego spotkali się w domu PZKO w Karwinie-Raju.

PZKO. Prezes ZG zwołuje konwent co najmniej trzy razy w ciągu roku. Uchwały konwentu są dla Zarządu

Głównego wiążące – tego wcześniej nie było, to jest nowość w statucie – wyjaśnił przewodniczący Rady

Obwodowej obwodu karwińskiego, Eugeniusz Matuszyński.

Ciąg dalszy na str. 4

## Wiedeń pod znakiem zapytania

Port Lotniczy Leoša Janáčka w Mosznowie za jeden z priorytetów uważa wznowienie lotów do Wiednia, które linie lotnicze Danube Wings ze względu na małe zainteresowanie podróźnych przerwały w ub. roku. Obecnie bratysławski przewoźnik boryka się z problemami, według słowackich mediów zredukował flotę do dwóch samolotów i ograniczył loty.

Kiedy na początku czerwca na ostrawskim lotnisku odbyła się uroczysta inauguracja lotów do Londynu, dyrektor portu lotniczego, Pavel Schneider, powiedział w rozmowie z „Głosem Ludu”, że szansą na wznowienie lotów do Wiednia jest przyciągnięcie tych podróźnych, dla których Wiedeń jest miejscem, gdzie przesiadają się na loty do innych miast. W tym celu Danube Wings prowadziły rozmowy z Austrian Airlines o tak zwanym code-share, czyli wspólnym bilecie i jednej odprawie. – Jeżeli to się uda, linia

wznowi działalność – zapowiadał wówczas Schneider.

Teraz kierownictwo lotniska przyznało, że w zimowym rozkładzie lotów połączenia z Wiedniem nie zostaną wznowione. Powołując się na Danube Wings, rzeczniczka lotniska Michaela Kubešová zapewniła jednak, że przewoźnik nadal zabiega o code-share. – Bezpośrednie połączenie lotnicze z Wiedniem jest jednym z priorytetów ostrawskiego lotniska i będziemy się starać, by ta linia była ponownie eksploatowana – powiedziała naszej gazecie.

Danube Wings, które w przeszłości obsługiwały kilka miast europejskich, w tej chwili latają tylko w poniedziałki i piątki z Bratysławy do Koszyc i z powrotem. Od pewnego czasu biletów nie da się kupić w internecie, lecz tylko na lotniskach bezpośrednio przed odlotem. Dalsza współpraca z ostrawskim lotniskiem stoi więc pod znakiem zapytania.

(dc)

## Gasili na niby



Dziesięć jednostek straży pożarnej, policjanci i strażnicy miejscy, a nawet oddział ratownictwa górniczego ze Słowacji interweniowało w czwartek na obrzeżach Czeskiego Cieszyna. Gasili pożar sondy podziemnego zbiornika gazu, który wybuchł w Mistrzowicach, ale... tylko na niby. W czasie ćwiczenia Zintegrowanego Systemu Ratownictwa pierwszy raz w Republice Czeskiej wypróbowano podłączenie trzech pomp wodnych dużej pojemności o nazwie Somati do węży o długości trzech kilometrów i promieniu 15 cm. W ten sposób udało się strażakom dostarczyć na miejsce zainscenizowanego pożaru ogromne ilości wody. – Pompy Somati były do tej pory używane tylko do usuwania wody po powodzi, przy pożarze wykorzystano je pierwszy raz – wyjaśnił rzecznik Wojewódzkiej Straży Pożarnej, Petr Kúdela.

Fot. ARC

(ep)

## Zarabiają na nieuwadze

Drobni przedsiębiorcy powinni mieć się na baczności. Ostatnio mnożą się skargi na spółkę Český telefonní seznam z Trzebicza, która wysłała do przedsiębiorców z całego kraju oferty zamieszczenia płatnego ogłoszenia w jej katalogu. Oferta jest graficznie tak opracowana, że łatwo ją pomylić z fakturą Mediatelu za zapis komercyjny w książce telefonicznej. Tymczasem przedsiębiorca, który zapłaci „fakturę”, automatycznie akceptuje umowę o usługach reklamowych. Ogłoszenie w katalogu trzebiczkiej firmy kosztuje 12 tys. koron.

Sprawą zajęło się już Stowarzyszenie Obrony Konsumentów Mo-

raw i Śląska. Współpracując z nim prawniczka Renata Horáková radzi osobom, które dały się zmylić, by domagały się unieważnienia umowy, ponieważ została zawarta w sytuacji, gdy jedna ze stron została wprowadzona w błąd. Na „fakturze” spółki jest jedynie w dolnej części strony mało widoczny zapis informujący, że to tylko oferta. – Jediną skuteczną obroną przed praktykami podobnych firm jest uważne zapoznanie się z każdym dokumentem przed jego zaplaceniem – mówi zdecydowanie przewodnicząca stowarzyszenia, Marcela Reichelová.

Od kilku miesięcy również Poczta Czeska zwraca swoim klientom

uwagę na praktyki oszustów, którzy starają się pod nią podszyć. Kilka dni temu przedsiębiorstwo już po raz piąty z kolei ostrzegło klientów, by w żadnym wypadku nie reagowali na podejrzaną e-mail, tym razem rozsyłany z adresu noreply@cpost.net. Nadawca tego e-maila, słabo posługujący się językiem czeskim, pozornie informuje odbiorców o przesyłce pocztowej, lecz w rzeczywistości stara się zaatakować ich komputery szkodliwym wirusem, który może nawet przełamać zabezpieczenia na rachunkach bankowych. Poczta ostrzega, by w żadnym wypadku nie klikać na link podany w wiadomości.

(dc)



Podczas wyborów trzeba to sprzątnąć!

Rys. BRONISŁAW LIBERDA



# Chrześcijańska poezja **Na Niwach**

Prawie 40 uczniów szkół podstawowych i średnich z polskim i czeskim językiem nauczania wzięło udział w czwartkowym Konkursie Poezji Chrześcijańskiej. Imprezę Na Niwach w Czeskim Cieszynie zorganizowały już po raz piąty Śląski Kościół Ewangelicki Augsburgskiego Wyznania oraz Towarzystwo Ewangelickie.

– Celem konkursu jest popularyzacja poezji chrześcijańskiej, która jest pisana zarówno w języku literackim, jak i gwarowym. Przedsięwzięcie wpisuje się również świetnie w ideę ekumenizmu, która jednoczy wiernych Kościołów katolickiego, ewangelickich i ewangelikalnych, a zarazem podbudowuje ideę humanistycznego wychowania w szerokim rozumieniu tego słowa – mówił czuwający nad przebiegiem konkursu ks. Bogusław Kokotek.

Podkreślił przy tym, że konkurs jest kontynuacją projektu „300 lat tolerancji na Śląsku Cieszyńskim”, który przed trzema laty przypominał jubileusz 300-lecia kościoła Jezusowego w Cieszynie.

– Nasza impreza jest przedsięwzięciem ponadnarodowym. Dodatkowo jej tegoroczna edycja ma wymiar ponadgraniczny, gdyż biorą w niej udział reprezentanci Liceum Ogólnokształcącego Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie – zaznaczył.

Uczestnicy konkursu zostali podzieleni na trzy kategorie. Wszystkich oceniało jury pod przewodnictwem Leszka Kaliny, nauczyciela Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie i reprezentanta Polskiego Towarzystwa Artystycznego „Ars Musica”. W skład komisji oceniającej weszli: ks. Mateusz Janyga z parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Czeskim Cieszynie, pastor Marcin Pilch z parafii czeskokoczińskiej Na Rozwoju Kościoła czesko-braterskiego, Halina Paseka, aktorka Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego oraz Jakub Tomaszek, kierownik artystyczny Sceny Lalek „Bajka” Teatru Cieszyńskiego.

W najmłodszej kategorii, wśród dzieci polskich, zwyciężyła Daniela Veit, która przedstawiła utwór „Sekret Anioła Stróża” nieznanego autora. Drugie miejsce otrzymała Anna Maria Filipek, która zaprezentowała wiersz „Największe przykazanie” Beaty Kołodziej, a trzecie Vojtěch Benář, który deklamował wiersz „Papież Jan Paweł II” Anny Rudawcowej. Wszyscy troje zwycięzcy są uczniami Polskiej Szkoły



Fot. WITOLD KOZDROŃ

W tegorocznej edycji konkursu wzięło udział prawie czterdzieścioro dzieci.

Podstawowej w Wędrynie.

Wśród dzieci z czeskich szkół najlepszy okazał się Jan Roszka ze Szkoły Chrześcijańskiej w Trzyńcu-Sosnie, druga była Lucka Zwyrtková ze Szkoły Podstawowej przy ul. Grabińskiej w Czeskim Cieszynie, a trzecia Markéta Schulhauserová ze Szkoły Podstawowej Masaryka w Czeskim Cieszynie.

W drugiej kategorii, uczniów z klas od sześć do dziewięć, wśród dzieci polskich, zwyciężyła Klara Kotas z Polskiej Szkoły Podstawowej w Wędrynie, która przedstawiła wiersz Małgorzaty Nawrockiej „Już w historii byli tacy nawiedzeni”. Drugie miejsce przypadło Dorocie Kiedroń także z Polskiej Szkoły Podstawowej w Wędrynie, która zaprezentowała wiersz „Grzech milczeć” Małgorzaty Nawrockiej. Trzecie miejsce zdobył zaś Tomasz Suchý z Polskiej Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszynie, który deklamował utwór „Wszystko przemija” ze zbioru wierszy „Rozmowy z Bogiem”. Ponadto jurorzy

przyznali trzy wyróżnienia. Otrzymał je Grzegorz Molin, Michal Gaura i Mateusz Brzóska, wszyscy z Polskiej Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszynie.

Z kolei wśród dzieci z czeskich szkół triumfowała Sára Suszková ze Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszynie-Sibicy, drugie miejsce zdobył Jan Szarzec ze Szkoły Chrześcijańskiej w Trzyńcu Sośnie, natomiast trzecie Tomáš Roik, także ze Szkoły Chrześcijańskiej w Trzyńcu-Sośnie.

W najstarszej kategorii uczniów ze szkół średnich zwyciężyła Zofia Bisch z Liceum Ogólnokształcącego Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie, która zaprezentowała wiersz Kazimierzy Iłakowiczówny „Bóg jest wszędzie”. Drugie miejsce otrzymała Katarzyna Pinkas z Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, która przedstawiła wiersz „Boję się twojej miłości” ks. Jana Twardowskiego, natomiast trzecie nagrody nie przyznano. (wik)

# Z noblistami o pojednaniu

Pod hasłem „Solidarni dla pokoju – czas działać” odbędzie się w przyszłym tygodniu w Warszawie XIII Światowy Szczyt Laureatów Pokojowej Nagrody Nobla. Po raz pierwszy konferencja ta organizowana jest w Europie Środkowo-Wschodniej. Obok polityków z całego świata zaproszenie do udziału w niej dostał Józef Szymeczek, prezes Kongresu Polaków w Republice Czeskiej.

Światowy Szczyt Laureatów Pokojowej Nagrody Nobla zainicjował w 2000 r. Michaił Gorbaczow. Przez pierwsze osiem lat obrady noblistów odbywały się w Rzymie, a od 2008 r. kongresy gościły w Berlinie, Paryżu, Hiroszimie i Chicago. Gospodarzem warszawskiego szczytu będzie Lech Wałęsa.

– Podjęta przez Instytut Lecha Wałęsy inicjatywa zorganizowania XIII Szczytu w Polsce ma nie tylko prestiżowe, ale i historyczne znaczenie. Wybór Warszawy jako gospodarza tegorocznej edycji Szczytu przypomni światu ponadczasowość idei polskiej Solidarności – podkreśla prezes Instytutu Lecha Wałęsy, Piotr Gulczyński. Zaznacza, że tegoroczne spotkanie noblistów w Polsce w 30. rocznicę przyznania Lechowi Wałęsie pokojowej Nagrody Nobla.

Z tej okazji w dniach 21-23 października do polskiej stolicy przybędzie około dwóch tysięcy osób. Swoją obecność na kongresie zapowiedzieli już m.in. duchowy i polityczny przywódca narodu tybetańskiego Dalajlama XIV, były przywódca ZSRR Michaił Gorbaczow, były prezydent RPA Frederik Willem de Klerk, były prezydent Finlandii Martti Ahtisaari, irańska prawniczka Shirin Ebadi, Leyman Gbowee, działaczka społeczna z Liberii, Betty Williams i Mairead Corrigan, aktywne uczestniczki procesu pokojowego w Irlandii Płn. oraz twórca idei mikrokreduytu Muhammad Yunus. Wszyscy oni przez trzy dni będą rozmawiać o wyzwaniach globalnej cywilizacji oraz o działaniach wspierających demokrację i pokój na świecie. Dodatkowo, komisja złożona z noblistów przyzna Nagrodę

Pokoju (Peace Summit Award). Jest ona wręczana osobom ze świata kultury i rozrywki, które aktywnie działają na rzecz pokoju i zwracają uwagę szerszej publiczności na problemy współczesnego świata. Warszawskiemu Szczytowi Laureatów Pokojowej Nagrody Nobla towarzyszyć ma wiele wydarzeń naukowych i kulturalnych. Jedną z takich imprez będzie konferencja pt. „Bez przemocy. Budowanie pokoju i pojednania”. Patronat objęła nad nią polska minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbara Kudrycka, a zaproszenie do udziału otrzymał m.in. Józef Szymeczek. Prezes Kongresu Polaków w Republice Czeskiej jest bowiem jednym z autorów książki traktującej o pojednaniu, jaka powstała pod przewodnictwem prof. Jacka Kurczewskiego z Uniwersytetu Warszawskiego. – Ta pozycja jest przeglądem polskich relacji z sąsiadami żyjącymi dziś i dawniej, zarówno w kraju jak i w krajach ościennych – mówi w rozmowie z „Głosem Ludu” prof. Kurczewski. Dodaje, że książka, która ukazała się w języku angielskim, będzie miała oficjalną premierę we wtorek, 22 października, podczas międzynarodowej konferencji w Pałacu Kultury i Nauki. O problemach śląskich piszą w niej trzej naukowcy. Obok dr Józefa Szymeczka z Uniwersytetu Ostrawskiego, są to prof. Halina Rusek i dr Andrzej Kaspek, oboje z Uniwersytetu Śląskiego. – Mnie przypadło w udziale omówienie stosunków polsko-czeskich, a także skomplikowanych kwestii religijnych na Śląsku Cieszyńskim – tłumaczy Szymeczek. – Poza relacjami polsko-czeskimi na Śląsku Cieszyńskim analizujemy jednak także relacje polsko-niemieckie na Opolszczyźnie, polsko-ukraińskie w Małopolsce. Przyglądamy się stosunkom Polaków z sąsiadami w dawnych Inflantach, a także relacjom polsko-żydowskim. Nasza książka jest próbą oszacowania, na ile udało się przezwyciężyć przeszłość i zostało osiągnięte pojednanie, a w jakim stopniu nadal istnieje ryzyko wybuchu ostrych konfliktów – mówi Kurczewski. (wik)

REKLAMA



**NOWA EKSPOZYCJA  
KUCHNI NA 150 m<sup>2</sup>  
ZAPRASZAMY**

tel. +420 558 080 038  
www.ms-meble.pl

CL-368

REKLAMA

**PRYZWOITOŚĆ  
TO NIE WADA**

Z LUDŹMI  
DLA LUDZI

**Z LUDŹMI  
DLA LUDZI**

**PaedDr. Milada HALÍKOVÁ**  
lider listy kandydatów KSCM do Izby Poselskiej  
w okręgu karwińskim

**Z LUDŹMI  
DLA LUDZI**

Z nami w przyszłość:

- ❖ Uczciwość to atut
- ❖ Praca zamiast Urzędu Pracy
- ❖ Przyszłość dla młodych, godziwe życie dla seniorów
- ❖ Odpowiedzialność za środowisko, w którym żyjemy
- ❖ Więcej uprawnień do podejmowania decyzji przez ludzi
- ❖ Tak dla świata, nie dla oręża

Dziękuję za Wasze głosy!

CL-607

REKLAMA

nowa **Juwenia** 

**CENTRUM HANDLOWE**

Aleja Łyska 7, 43-400 Cieszyn  
nad Olzą między mostami granicznymi

**ZAPRASZA NA ZAKUPY**

[www.nowajuwenia.com](http://www.nowajuwenia.com)




Oferujemy:

- ✓ odzież damską i męską
- ✓ odzież młodzieżową i dziecięcą
- ✓ wyposażenie mieszkań
- ✓ artykuły spożywcze

**TU OPŁACA SIĘ KUPOWAĆ!**

Czynne:

pn.-pt.: 8.00-17.00    sob.: 7.00-13.00    niedz.: zamknięte

CL-308



# Na kogo głosować?

## Chłodna kalkulacja wyborcza

Każdy z nas ma jakieś sympatie polityczne, jeden optuje za lewicą, drugi za prawicą, a trzeci lokuje swoje sympatie w centrum. Tyle że obecnie coraz trudniej daje się rozpoznać profil danego ugrupowania i często się zdarza, że wyborca otrzymuje mieszaninę populistycznych obietnic, które są przeważnie powtórzeniem sloganów z poprzedniej kampanii wyborczej. Niezrealizowanych oczywiście. Takie podejście sprawia, że kredyt zaufania do partii politycznych z kadencji na kadencję systematycznie maleje.

W naszym wypadku – Polaków w RC – dochodzi jeszcze jeden ważny aspekt, a mianowicie, która z partii może być nam najbardziej pomocna w przeprowadzaniu i pilnowaniu naszych grupowych interesów? W wielu programach pojawiają się słowa o wspieraniu mniejszości narodowych, lecz w praktyce ograniczają się do naszych współobywateli Romów żyjących na terenie całej Republiki. Trudno stąd oczekiwać, żeby jakaś konkretna partia wstawiała się za wspólnotą, która zamieszkuje zwarcie raptem dwa powiaty. Nasze prob-

lemy i nasze oczekiwania są dla niej mało istotne, by nie powiedzieć marginalne, aby mogły znaleźć zapis w programie czy bieżącej działalności. Brzmi to poniekąd pesymistycznie, ale trzeba twardo stanąć nogami na ziemi i nie ulegać iluzjom. Pytanie – co w tej sytuacji zrobić?

\* \* \*

Trzeba na chłodno przeanalizować funkcjonowanie polityków w parlamencie. Media pokazują nam przedsięwzięcia i posunięcia partii, tymczasem w rzeczywistości chodzi o postawę i pracę poszczególnych posłów. Doświadczenie uczy, że mechanizm działania parlamentu w sprawach lokalnych oparty jest w praktyce wyłącznie na działalności konkretnych posłów, którzy są zainteresowani danym problemem. To oni, w kilku, a niekiedy indywidualnie lobbują, czy to za regionem, czy za grupą zawodową czy – jak by to było w naszym przypadku – za wspólnotą narodową. Wniosek wydaje się więc jasny: jeśli naprawdę zależy nam na tym, aby ktoś dla

nas pracował, pomagał nam i pilnował naszych spraw „tam na górze”, to właśnie „tam na górę” musimy wprowadzić „swojego” człowieka.

Ordynacja jest tak skonstruowana, że aby zostać posłem trzeba się znaleźć na liście partyjnej. A zatem chłodna polityczna kalkulacja podpowiada, że w tym wypadku nie jest ważne, pod jakim partyjnym szyldem dany kandydat startuje w wyborach. Bo to nie partia będzie dla nas pracowała i nas reprezentowała, ale ten wybrany poseł. Dowodzi tego przykład Mariana Bieleśza, który choć był umieszczony na odległym miejscu, to dostał się do parlamentu tylko dzięki naszym głosom preferencyjnym. I zanim odszedł z polityki bardzo pomagał w naszych sprawach.

\* \* \*

A więc zastanawiając się kogo wybierać, powinniśmy mieć na uwadze nasz własny polski interes, za którym stanie konkretny człowiek. Tak kalkulujemy chłodno:

✓ wnieśmy się ponad partyjne orientacje

- ✓ znajdziemy na listach osobę, która najlepiej może nas reprezentować i lobbować
- ✓ czy jest ona obeznana z naszymi problemami i postulatami?
- ✓ czy ma doświadczenie w pracy społecznej, samorządowej i politycznej?
- ✓ i czy ugrupowanie, z którego startuje, ma szansę wejść do parlamentu?

Co na razie wiemy o listach partyjnych? Są na nich nasi ludzie! Ale niektórzy kandydują z ugrupowań, które balansują na krawędzi i ryzyko pozostania poza parlamentem w ich przypadku jest bardzo wysokie. Nasze wszystkie głosy to zbyt mało, żeby taka partia mogła przekroczyć próg wyborczy. I znów pozostaniemy bez posła.

\* \* \*

Na liście nr 6 (nazwa partii nie jest ważna, lecz na pewno będzie reprezentowana w przyszłym parlamencie) jest jednak pewna osoba, która w dużym stopniu spełnia wysunięte wcześniej kryteria. To Stanisław

Folwarczny, wiceburmistrz Czeskiego Cieszyna, doświadczony i sprawdzony polityk regionalny, porządny człowiek, były dyrektor szkoły polskiej, wieloletni nasz działacz, członek Rady Polaków i Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego.

Podkreślmy konieczność zimnej kalkulacji i wyjdzie nam, że z punktu widzenia naszego polskiego interesu jest to odpowiedni kandydat. Czy zdobędziemy się na powtórkę i tak jak przed jedenastoma laty przeformowaliśmy Mariana Bieleśza, tak teraz dzięki naszym wspólnym głosom w ławach poselskich zasiądzie nasz parlamentarzysta Stanisław Folwarczny? Jest to jak najbardziej realne, ale tylko wtedy, kiedy go zaznaczymy kółkiem na liście nr 6 i w ten sposób oddamy swój głos preferencyjny. I każdy kto umie liczyć, dojdzie do wniosku, że przy odpowiedniej mobilizacji mamy szansę, aby osiągnąć korzystny wynik. Zaczniemy zatem spokojnie – od chłodnej wyborczej kalkulacji.

Rada Kongresu Polaków

## Przedzjazdowe dyskusje

Dokończenie ze str. 2

Na zebraniu mówiono także o możliwych kandydaturach na prezesa Zarządu Głównego oraz o składzie ZG. Zastanawiano się, czy w nowej kadencji przewodniczący Rad Obwodowych powinni być, jak do tej pory, automatycznie członkami Zarządu Głównego, czy też Zarząd powinien być mniej liczny, 10-osobowy, jak zakłada wniosek statutu.

Ostatecznie, z powodu nieobecności na zebraniu Rady Obwodowej większości karwińskich delegatów, nie przyjęto żadnej uchwały. Padła propozycja, by spróbować zorganizować spotkanie jeszcze raz, w późniejszym terminie. Ustalono jedynie, że obwodowym za Karwinę będzie po raz kolejny Eugeniusz Matuszyński.

### CZ. CIESZYN

Nową obwodową obwodu PZKO w Czeskim Cieszynie została Michalina Wantulok. Ona także jest przedstawicielką czeskocieszyńskiego obwodu do Zarządu Głównego PZKO. Konferencja obwodowa PZKO w Czeskim Cieszynie odbyła się w środę po południu. Tuż po niej zorganizowano Sejmik.

Obrady w Klubie PZKO przy ul. Bożka w Czeskim Cieszynie poprowadziła Małgorzata Rakowska. Podkreśliła, że jest bardzo ważne, by reprezentant Obwodu był w Zarządzie Głównym PZKO.

W trakcie dyskusji omawiano również lokalne problemy. Za jeden z najważniejszych zebrani uznali brak integracji czeskocieszyńskich członków PZKO. – My cieszyniaczy powinniśmy się bardziej scalić. Jesteśmy obwodem i powinniśmy działać wspólnie. Kiedy jedno koło robi imprezę, inne koła powinny

o tym wiedzieć, by w tym samym czasie nie organizować własnych imprez. Dlatego ważne jest, byśmy raz na dwa czy trzy miesiące spotkali się i opowiedzieli o swoich planach – apelowała Rakowska, a za

skim Cieszynie mieli jedną centralną, polską imprezę, ale koła w większym stopniu muszą się włączyć w jej organizację. Nawet wystarczy przyjść na rynek i się pokazać. Stąd wielka prośba do was o większe za-

su Polaków w RC, zaprezentował również sytuację i szanse poszczególnych polskich kandydatów w wyborach do izby poselskiej.

– Trzeba postawić nie na partię, ale na człowieka, który zna nasze

jak najlepszy wynik – deklarował Folwarczny.

Zebrani zwracali jednak uwagę na niewielkie poparcie prawicowej partii w regionie. – ODS nie ma wysokich notowań, czy więc ludzie



W dyskusji o aktualnych problemach Polaków na Zaolziu wzięło udział sporo osób.

przykład podała obwód trzyniecki. Rakowska poinformowała również, że od dłuższego czasu członkowie koła zajmują się porządkowaniem budynku przy ul. Bożka, który jest własnością ZG PZKO. – Między innymi w czwartek, 24 października, szykujemy spore porządki. Spośród gimnazjalistów i członków PZKO montujemy brygadę – zapowiedziała.

Stanisław Folwarczny zaapelował także, by członkowie kół PZKO licznie i aktywniej włączyli się do udziału w Dniu Tradycji i Stroju Regionalnego. – Uważam, że byłoby dobrze, gdybyśmy na rynku w Cze-

angażowanie – mówił Folwarczny.

W drugiej części środowowego spotkania w siedzibie PZKO przy ul. Bożka odbył się Sejmik. W jego trakcie poruszono aktualne problemy dotyczące polskiej grupy narodowej na Zaolziu. Za jeden z najistotniejszych zebrani uznali zmianę godziny nadawania wiadomości w języku polskim Telewizji Ostrawa. W tej sprawie postanowiono wystosować oficjalne pismo. Zebrani dowiedzieli się też, że konsul RP w Ostrawie wie o sprawie i najprawdopodobniej spotka się z dyrektorem telewizji.

Józef Szymeczek, prezes Kongre-

środowisko i nasze potrzeby, dlatego trzeba się zastanowić, kto nam pomoże i jakim sposobem to zrobi – mówiła z kolei Rakowska.

Przy okazji poinformowała, że Rada Kongresu Polaków w RC postanowiła udzielić swego poparcia startującemu z listy nr. 6 Stanisławowi Folwarcznemu.

– Zdecydowałem się na kampanię za swoją osobą, ponieważ uważam, że istnieje pewna szansa, bym wszedł do parlamentu, ale wyłącznie dzięki głosom preferencyjnym. Sądzę, że w naszym regionie mogą liczyć na poparcie naszego społeczeństwa i będę się starał uzyskać

będą chcieli na niego głosować? – zastanawiano się.

Z kolei na liście socjaldemokracji nasz potencjalny kandydat jest daleko i w tym jest problem – zauważył Henryk Sznapka. – Oczywiście sytuacja jest niełatwa, ale są pewne szanse. Wszystkie zależy od koncentracji głosów preferencyjnych. Inaczej wszystko może się skończyć podobnie jak już parokrotnie bywało, kiedy brakowało naszym kandydatom kilku głosów. Dziś nikt jednak nie wie, jaki ostatecznie będzie wynik tych wyborów – podkreślił Folwarczny.

(ep. wik)



# Wychodzenie ze świata ciszy

*Dźwięki są jednym z najważniejszych źródeł pozyskiwania informacji o otaczającym nas świecie. Człowiekowi, który nie słyszy, nie tylko ciężiej porozumieć się z innymi ludźmi, lecz też trudniej mu zdobywać wiedzę. Urszula Waclawek z Bukowca ma w swej rodzinie kilka niesłyszących osób. W ub. tygodniu na spotkaniu w Caritasie w Jabłonkowie opowiadała o tym, jak na przestrzeni lat zmieniały się możliwości ich leczenia i kształcenia.*

Urszula Waclawek ma trzy córki: 12-letnia Iza i 4-letnia Ewa normalnie słyszą, natomiast 6-letnia Walentynka urodziła się z wadą słuchu. Przez pierwsze lata życia nie docierały do niej żadne dźwięki. Kiedy miała niespełna trzy lata, wszczepiono jej w Pradze implant ślimakowy, który jest wręcz cudownym wynalazkiem dla dzieci dotkniętych głuchotą. Dziś Wala chodzi do pierwszej klasy, mówi ładnie i wyraźnie i – choć z pewnymi trudnościami – rozumie się ze swym otoczeniem.

## NOWY POCZĄTEK ZE SZTUCZNYM SŁUCHEM

– Początkowo nie miałam podejrzeń, że z Walentynką jest coś nie tak. Ale kiedy miała ok. półtora roku, zaczęło mnie niepokoić, że mówi tylko „mama” i „papa”, a przede wszystkim to, że nigdy nie odwraca się, kiedy ktoś ją zawoła – opowiadała mama dziewczynki. Na specjalistycznych badaniach w Szpitalu Akademickim w Ostrawie ustalono, że dziecko nie słyszy. Po półrocznych próbach z aparatami słuchowymi lekarze zaproponowali jedyny ratunek: wszczepienie implantu ślimakowego w klinice w Pradze-Motolu. Rodzina musiała przejść przez szereg badań – ustalano, jaki jest ogólny poziom rozwoju dziecka, robione były testy psychologiczne, badano zaplecze rodzinne. Wszystko dlatego, że operacja na nic by się nie zdała, gdyby rodzice nie pracowali później z dzieckiem. A to bardzo kosztowna operacja. Dlatego też implant wszczepia się tylko z jednej strony, bo tyle zapłaci ubezpieczalnie. Jeżeli ktoś chciałby mieć implant również z drugiej strony, musiałby sam ponieść koszty – wyjaśniła Urszula Waclawek, dodając: – Na szczęście okazało się, że Walentynka jest odpowiednią kandydatką do przeprowadzenia zabiegu.

Operacja trwała trzy godziny. Implant ślimakowy składa się z dwóch części: wewnętrznej, wszczepianej pod skórę, oraz zewnętrznej, przetwarzającej sygnały akustyczne w elektryczne, przekazywane dalej do części wewnętrznej. Elektrody umieszczone są w ślimaku i bezpośrednio pobudzają nerw słuchowy.



Urszula Waclawek z córką Walentynką.

Obie części wyposażone są w magnesy.

Po operacji wyjazdu do Pragi nie skończyły się. Teraz dziewczynką zajmują się inżynierzy. Stopniowo nastawiają aparat tak, by stymulował mózg ani nie za słabo, ani nie za mocno. Równocześnie trwa współpraca z logopedą w Pradze. – Po postawieniu diagnozy, że Wala nie słyszy, córka zaczęła uczęszczać do specjalnego przedszkola w Ostrawie dla dzieci z wadami słuchu. Jeździłyśmy tam przez dwa lata, w pociągach spędzając po pięć godzin dziennie. Sytuacja była skomplikowana, bo w czasie, gdy Wala zaczynała słyszeć, urodziła się Ewka. Obawiałam się, jak to będzie – z jednej strony niesłyszące dziecko, z drugiej niemow-

łe. Ale wszystko dobrze się ułożyło. Ewce usta się nie zamykają, cały czas rozmawia z Walentynką i tym samym niesamowicie ją podciąga.

Kiedy rodzice doszli do wniosku, że Walentynka poradzi sobie w grupie zdrowych dzieci, przenieśli ją do przedszkola w Piosku. Teraz chodzi do pierwszej klasy czeskiej szkoły podstawowej w Jabłonkowie, gdzie uczy się w klasie logopedycznej. Sama co prawda nie ma poważniejszych wad wymowy, co u dziecka z implantem jest wielkim sukcesem, lecz w tej, mniej licznej klasie, łatwiej sobie radzi. Nauczycielka ma ponadto do pomocy asystentkę. – Najstarsza córka chodzi do polskiej szkoły w Jabłonkowie, najmłodsza do polskiego przedszkola w Bukowcu. Ale dla Walentynki wielojęzyczne środowisko jest utrudnieniem. Już i tak ma skomplikowaną sytuację przez to, że w naszym otoczeniu wszędzie mówi się „po naszymu”. Dlatego rozmawiamy z nią po czesku – wyjaśniła pani Urszula. Cieszy się, że córka na razie dobrze radzi sobie w szkole, jej zasób słów się poszerza. – Słuch elektroniczny nie jest tak doskonały jak fizjologiczny, Walentynka nie jest na przykład w stanie zrozumieć mowy, kiedy wokół panuje hałas. Niektórzy ludzie z implantem uczą się pojmować tylko poszczególne słowa, nasza córka posługuje się już całymi zdaniami. Musimy cały czas uważać, by aparat nie uszkodził się, by Walentynka nie miała urazu głowy. Korzystamy też z pomocy Specjalnego Centrum Pedagogicznego w Ostrawie. Ale radzimy sobie, a najważniejsze, że

córka chodzi do normalnej szkoły i może żyć w rodzinie – podkreśliła matka dziewczynki.

## NIESŁYSZĄCY KILKADZIESIĄT LAT TEMU

Urszula Waclawek dobrze wie, o czym mówi. Jeszcze nie tak dawno nie było takich jak dziś możliwości leczenia (w Czechach pierwszy implant ślimakowy wszczepiono w 1993 roku), a niesłyszące dzieci już od pierwszej klasy szkoły podstawowej wyrwane były z rodziny, ponieważ kształcono je w specjalnych szkołach, znajdujących się tylko w kilku miastach. Pani Urszula zilustrowała to na losach swych rodziców i dziadków, również dotkniętych głuchotą.

– Moja babcia i dziadek nie słyszeli, również mama i tata są niesłyszący. Ja i brat normalnie słyszymy – opowiadała kobieta. – Jest duża różnica pomiędzy tym, gdy człowiek straci słuch wskutek choroby lub po urazie, a sytuacją, gdy urodzi się z wadą słuchu. Ten, kto od urodzenia żyje w świecie ciszy, nie słyszy sam siebie i choć nauczy się mówić (bo to tylko mit, że głuchy automatycznie równa się niemy), ma nienaturalną melodią głosu lub przekręca słowa. Tak właśnie mówiła moja babcia, posługiwała się takim swoim specyficznym językiem.

Babcia pani Urszuli urodziła się w latach 30. ub. wieku w rodzinie, gdzie było dziesięcioro dzieci, w tym troje niesłyszących. Ojciec był, na szczęście, bogatym właścicielem gruntów, zaangażował więc służące,

które opiekowały się jego najmłodszą córką, również rodzeństwo starało się ją wciągnąć w normalne życie. Kiedy miała iść do szkoły, skierowano ją do zakładu dla niesłyszących w Wałaskim Międzyrzeczu. Tam żyła i kształciła się przez dziesięć lat. Uczyła się pisać, czytać, mówić. Głusi w tamtych czasach kończyli zwykle edukację na poziomie szkoły podstawowej, lecz babcia pani Urszuli wyuczyła się zawodu krawcowej i przez całe życie pracowała w Ostrawie w Domu Mody „Ostravica”.

Również dziadek pani Urszuli pochodził z rodziny z dziesięciorgiem dzieci, lecz w jego rodzinie tylko on był niesłyszący. Został stolarzem. Pochodził ze wsi, lecz przeprowadził się z żoną do Ostrawy. Tam co tydzień spotykali się w klubie z podobnie upośledzonymi ludźmi, co było dla nich bardzo ważne. – W czasach komunistycznych ludzie niepełnosprawni byli odsuwani na margines, nie było integracji, ale przynajmniej spotykali się w swym gronie – przypominała Urszula Waclawek.

Jej dziadkowie mieli dwoje dzieci – syna i córkę. Syn jest całkowicie głuchy, córka (mama pani Urszuli) ma głęboki niedosłuch. – I znów ta sama historia: do wieku przedszkolnego przebywali w domu, natomiast począwszy od pierwszej klasy szkoły podstawowej żyli z dala od rodziny. Uczyli się w szkole dla dzieci z głębokim niedosłuchem w Ołomuńcu. W tego typu szkołach były mocno okrojone programy nauczania, w tych czasach uważano, że ludzie z upośledzeniem słuchowym nie są zdolni do abstrakcyjnego myślenia. Po dziesięciu latach w takiej szkole nie mogli nawet wybrać każdego z zawodów, nie mówiąc już o szkole średniej z maturą. Dziś jest, na szczęście, inne podejście. Problem nie wynika z wady słuchu, lecz z niedoboru informacji, który trzeba uzupełniać poprzez literaturę, za pomocą języka migowego czy też obecnie dzięki implantom. Dziś bardzo pomocny jest internet, zwłaszcza – choć nie tylko – dla niesłyszących studentów wyższych uczelni. Okazuje się, że gdy człowiek niesłyszący ma dość informacji, jego wiedza i zdolności abstrakcyjnego myślenia się poszerzają.

Ojciec pani Urszuli, pochodzący z Bukowca, cierpi na głęboki niedosłuch. Urodził się zdrowy, lecz w wieku sześciu lat stracił słuch po chorobie. Podobnie jak jego przyszła żona, trafił do szkoły w Ołomuńcu. Nie było mu łatwo: z domu znał gwara i język polski, tam mówiło się po czesku, w dodatku musiał się nauczyć języka migowego, którego nie znał do tej pory.

– Te dzieci były podwójnie uszkodzone – nie dość, że nie słyszały, to jeszcze większość dzieciństwa spędzały z dala od rodziny. Mieszkały w zakładach dla niesłyszących, rodzice raz na jakiś czas je odwiedzali. Mojego tatę zabierali do domu tylko na święta i wakacje letnie. Te dziesięć lat izolacji negatywnie wpływało na dzieci – przekonywała pani Urszula. Nie ukrywała, jak bardzo się cieszy, że jej córka ma dziś dużo lepsze możliwości.

DANUTA CHLUP

## Tydzień w Caritasie

Spotkanie z Urszulą Waclawek było jednym z punktów programu Tygodnia Usług Socjalnych w jabłonkowskim Caritasie, który odbył się w ub. tygodniu. W Ośrodku Dziennym św. Józefa w godzinach przedpołudniowych odbywały się zajęcia dla szkół, po południu publiczne pogadanki. Tydzień rozpoczął się od wernisażu fotografii Davida Petera, który sfotografował klientów ośrodka podczas pracy w warsztatach terapeutycznych. W środę po południu odbyło się spotkanie z Vitem Bulawą, który opowiadał o życiu człowieka niewidomego i możliwościach, jakie dziś daje tym ludziom nowoczesna technika. Kolejne dwa dni skierowane były do rodzin z dziećmi. Uczestnicy obejrzeli m.in. zapis przedstawienia teatralnego „Mrozik” w wykonaniu niepełnosprawnych klientów ośrodka.

Uczniowie szkół, które odwiedziły ośrodek, zaznajomili się z językiem migowym, pismem Braille’a, próbowali pokonać drogę z przeszkodami na wózku inwalidzkim. Pracownicy ośrodka wdzięczni są za pomoc uczniom Średniej Szkoły Przedsiębiorczości i Usług w Jabłonkowie, którzy nie tylko pomogli w sprzątnięciu, lecz przede wszystkim włączyli niepełnosprawnych we wspólne zajęcia sportowe, traktując ich jak równych sobie graczy. (dc)



**BOGUSŁAW CHWAJOL – KANDYDAT SPOZ W WYBORACH PARLAMENTARNYCH:**

# Moja cierpliwość już się skończyła

Doc. MUDr Bogusław Chwajol, CSc należy do grona najbardziej znanych Zaolziaków. Popularność – nie tylko zresztą w środowisku polskim – zdobył jako lekarz, wysokiej klasy urolog, do niedawna jako ordynator oddziału urologii szpitala w Nowym Jiczynie, a obecnie jako szef urologii w szpitalu orłowskim. Natomiast rodacy wiedzą, że zakres jego działalności „pro publico bono” jest znacznie szerszy. Był prezesem Rady Polaków w RC, jedną kadencję wiceprezesem Kongresu Polaków w RC, jest założycielem Klubu Medyka w Czechosłowacji, później Polskiego Towarzystwa Medycznego w RC; przez okres 25 lat przewodniczył obu tym organizacjom, a obecnie jest ich prezesem honorowym. W poprzedniej kadencji przez cztery lata był członkiem komisji zdrowia na szczeblu wojewódzkim. Jak mówi o sobie, działalność społeczną i na polu kultury uprawia od wczesnej młodości. Pracował w zarządzie MK PZKO, w klubie studenckim w Ołomuńcu, w latach 80. był członkiem ZG PZKO. Należał do zespołów teatralnych, tanecznych, był chórzystą, a teraz cały ten багаż doświadczenia chciałby spożytkować dla dobra naszego społeczeństwa na etapie wyższym, w parlamencie. O mandat poselski będzie ubiegać się z listy SPOZ (Strana práv občanů – „Zemanovci”), jako jeden z trójki Polaków.

**Panie doktorze, dlaczego akurat SPOZ?**

Wszystkim wiadomo, gdyż od dawna głośno jest o tym w mediach, że dotychczasowa rządowa koalicja ODS i TOP 09 nie spi-

sała się i doprowadziła państwo do dramatycznego stanu, co jest bardzo bolesne dla jego obywateli. Natomiast ČSSD, najsilniejsza partia opozycyjna, która ma szansę wygrać wybory, jest niejednolita wewnętrznie, co potwierdziło się m.in. podczas kompletowania list wyborczych. Dowiadaliśmy się o zwadach pomiędzy jej różnymi frakcjami... Uważam, że wszystkie duże partie są skompromitowane, dlatego wyborcy powinni od nich odejść i oddać głos na partie, których kandydaci nie są skorumpowani i nie chodzą na pasku lobbystów, „ojców chrzestnych” czy biznesmenów. Myślę, że to jest wystarczający powód do tego, aby dokonać zasadniczego zwrotu w czeskiej polityce. Ja szansę widzę właśnie w SPOZ-ie.

**Po której stronie spektrum politycznego znajduje się SPOZ?**

Jest to partia centrolewicowa. Jej program forsuje sam Miloš Zeman, który poza tym otwarcie występuje przeciw skompromitowanemu politykom, usiłuje uniezależnić sądownictwo od wpływu polityków i innych ludzi, aby poszczególne przypadki malwersacji i innego rodzaju przestępstwa nie były zamiatane pod dywanik, lecz rozpatrywane przez sądy zgodnie z literą prawa. Nasza partia zobowiązuje się zadbać o to, aby politycy nigdy więcej nie stali ponad prawem. Aby raz na zawsze skończyły się czasy, kiedy w tym kraju żyli obok siebie równi i równiejsi.

**Ale to chyba nie cały program SPOZ-u?**

Naszym zadaniem będzie też zwalczanie bezrobocia poprzez wspieranie małych i średnich firm, podnoszenie na coraz to wyższy poziom polityki socjalnej państwa, kładąc nacisk na poprawę warunków bytu seniorów, osób chorych i niepełnosprawnych. W centrum naszego zainteresowania znajdują się też młode rodziny, którym ułatwimy początek nowego życiowego etapu. Z pozostałych priorytetów wymienię konieczność przeprowadzenia niezbędnych zmian w finansowaniu służby zdrowia, aby zapewnić wszystkim ludziom jej nieograniczoną dostępność, oraz w finansowaniu wszystkich stopni szkolnictwa, w tym również placówek badawczych. My, Polacy, ponadto zatroszczymy się o to, aby w naszym państwie przestrzegane były prawa mniejszości narodowych, które zapewnia nam tak czeska ustawa, jak i prawo międzynarodowe.

**Na jaki elektorat pan i pana koleżdy liczyć?**

Liczymy na głosy wszystkich ludzi, którzy choć trochę interesują się polityką i są przekonani o konieczności przetasowań w parlamentarnym spektrum politycznym ze względu na utratę zaufania do nich czy znudzenie się oglądaniem ich opatrzonych wizerunków. Gdyby nie miało dojść do takich przetasowań, upadek rządu Nečasa i parlamentu sterowanego przez Němcovą nie miałyby sensu i nie dałyby spodziewanego efektu. SPOZ jest idealną alternatywą. Jest to partia, która myśli o ludziach, chce służyć ludziom, wszystkim obywatelom republiki.

**Nie ma partii, która nie obiecywałaby ludziom gruszek na wierzbie...**

Racja. I to przed każdymi wyborami. Ale żadna z nich w minionym dwudziestolecu nie dowiodła szczerości swoich obietnic. Moja cierpliwość już się skończyła. Takich, jak ja, pewnie już są miliony...

**W których partiach postrzegacie swoich potencjalnych koalicjantów? Logika mówi, że w partiach o charakterze centrolewicowym. Ale takich nie widzę.**

Są partie, których program jest zbliżony do naszego. Na przykład partia Babiša, „Ano”. Ugrupowanie to może zaimponować całkiem sporej liczbie wyborców, bo chce dać ludziom pracę. ČSSD, która ma tradycyjnie duży elektorat, też nadaje się na naszego koalicjanta.

**Zważywszy, że Babiš z góry odrzucił wariant koalicji z socjalistami, tym zaś „bogumińska deklaracja” nie pozwala bratać się z komunistami, a niekompatybilność programów kładzie szlaban pomiędzy nimi a ODS i TOP 09, po wyborach może dojść do sytuacji patowej. Wtedy językiem u wagi mogą okazać się partie kanapowe, jeśli jakimś cudem przekroczą próg wyborczy...**

Tak. Bierzymy pod uwagę wariant, że do głosu dojdą mniejsze partie. Być może ich programy będą na tyle bliskie czy nawet spójne, że do dochodzenie przez nie do kompromisów czy ustępstw nie będzie zbyt dużym problemem. Zresztą

trudno dywagować o powyborczych koalicjach przed wyborami. O potencjalnych naszych koalicjantach zdecydujemy po dokładnym zapoznaniu się z programami wyborczymi poszczególnych partii po wyborach. Póki co pierwszoplanowym celem SPOZ-u jest wejście do Izby Poselskiej Parlamentu.

**Natomiast życzeniem Zaolziaka – chciałoby się dodać – który odda głos na SPOZ, jest, aby w gronie nowych posłów znalazł się pan i pozostali dwóch Polaków, ubiegających się o mandat poselski z listy tej partii. Jak pan ocenia wasze szanse?**

Gdybym nie był optymistą, dałbym sobie spokój. Oczywiście ani ja, ani moi koledzy, nie obejdziemy się bez głosów preferencyjnych, których mogą nam dostarczyć – jak sądzę – głównie nasi rodacy. Przypomnę – Andrzej Feber jako wójt Stonawy i wiceprezes organizacji morawsko-śląskiej SPOZ znajduje się na czwartym miejscu listy, ja startuję z dziewiątego miejsca, a śpiewak operowy Klemens Słowiozeczek otwiera drugą dziesiątkę. Liczymy więc na przychylność między innymi czytelników tych słów.

**W której z komisji parlamentarnych chciałby pan pracować?**

Jeżeli tylko zdobędę mandat, na pewno będę ubiegać się o członkostwo w komisji narodowościowej, interesuje mnie także, z uwagi na długoletnią praktykę lekarską, komisja zdrowia.

Rozmawiał:  
KAZIMIERZ SANTARIUS

Artykuł sponsorowany. GL-605



**Andrzej Feber**  
wójt



**ZEMANOVCI**  
STRANA PRÁV OBČANŮ





## Zadbajmy wspólnie

# o nasz ojczysty region.

wybory do Izby Posłów  
Parlamentu Republiki Czeskiej

25 - 26 października 2013



**Bogusław Chwajol**  
chirurg urolog



**Klemens Słowiozeczek**  
solista operowy

## Jesteśmy Wam wdzięczni za głosy preferencyjne.

GL-606



# Powinniśmy reprezentować sprawy zaolziańskie w Pradze



Czesław Walek jest absolwentem polskiego gimnazjum w Czeskim Cieszynie, Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Jagiellońskim i Wydziału Prawa na Uniwersytecie Środkowoeuropejskim w Budapeszcie. Pracował w Urzędzie Rady Ministrów, gdzie koncentrował się na polityce praw człowieka, a konkretnie na polityce dotyczącej Romów. W latach 2009-2011 był Wiceministrem ds. Praw Człowieka. W obecnej chwili kieruje organizacją pozarządową Otevřená společnost (Społeczeństwo Otwarte). W wolnych chwilach organizuje festiwal Prague Pride.

## W jaki sposób dotychczas udzielał się Pan na rzecz polskiej mniejszości narodowej w Czechach?

W tece Ministra ds. Praw Człowieka była też agenda mniejszości narodowych. Oprócz regularnych rokowań rządowej Rady ds. Mniejszości Narodowych, w których brałem udział, uczestniczyłem w wytwarzaniu materiałów rządowych dotyczących praw mniejszości narodowych, jak np. Doroczny raport o sytuacji mniejszości narodowych w Czechach. Brałem udział w pracach nad zmianą Ustawy o Gminach dotycząca wytwarzania komisji mniejszości narodowych przy gminach. W tece ministra była też implementacja Europejskiej Karty Języków Regionalnych i Mniejszościowych w Czechach poprzez program grantowy.

## Którymi tematami dotyczącymi polskiej mniejszości narodowej na Zaolziu chciałby się Pan zająć, będąc posłem czeskiej Izby Poselskiej?

Moje priorytety dotyczą dotrzymywania praw człowieka, a przede wszystkim zmian sytuacji, kiedy jedna grupa ludzi jest widocznie poszkodowana kosztem innej grupy. Jest pewna dziedzina, na którą chcę w związku z tematem mniejszości narodowych zwracać szczególną uwagę, a to budżet państwowy i wsparcie organizacji



Czesław Walek i Ondřej Liška

pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka i rozwojem mniejszości narodowych. Bodajże z powodu kryzysu ekonomicznego dochodziło w ostatnich trzech latach do drastycznych cięć budżetowych, między innymi w sprawach wsparcia mniejszości narodowych. Moim zdaniem, państwo czeskie ma obowiązek wspierania działań mniejszości narodowych z budżetu państwowego tak, by mniejszość mogła się rozwijać, a nie przymierać.

## Którymi tematami chciałby się Pan zająć w czeskiej Izbie Poselskiej (oprócz tych dotyczących Zaolzia)?

Jak już z powyższego wynika, będzie to ochrona praw człowieka. Mam pięć podstawowych tema-

tów, którymi będę się zajmował:

- równa płaca za równą pracę dla kobiet i mężczyzn
- gwarancja miejsc w przedszkolach dla dzieci od dwóch lat
- możliwość zawarcia małżeństwa lub zarejestrowanego związku partnerskiego, niezależnie od orientacji seksualnej
- równy dostęp do edukacji
- poparcie rozwoju opieki paliatywnej w Czechach.

## Jakie doświadczenia zyskał Pan podczas swojej pracy w Ministerstwie ds. Praw Człowieka?

Minister ds. Praw Człowieka jest ministrem bez teki, czyli z ograniczonym budżetem i co gorsza z ograniczonymi zasobami ludzkimi, a przy tym w tece ma tematy horyzontalne, dotyczące wszystkich ministerstw (dotrzymanie praw człowieka, ochrona mniejszości narodowych, rozwój organizacji pozarządowych, ochrona ludzi z handicapem etc.). Musieliśmy pisać komentarze do wszystkich materiałów rządowych, często dochodziło do twardych negocjacji z innymi resortami, a nie rzadko oporu nie udało nam się przełamać. Pomimo tych przeszkód muszę powiedzieć, iż był to jedno z najproduktywniejszych okresów mego życia i jestem przekonany, że pozostawiliśmy za sobą kawał dobrej roboty. Z czego jestem chyba najbardziej dumny, to fakt, że chociaż kryzys ekonomiczny wybuchł na pełno, udało nam się minimalizować pochody neonazistowskie, a sprzeczności w społeczeństwach lokalnych rozwiązywać poprzez mediację. Niestety rząd prawicowy w czele z TOP 09 i ODS zmieszał temat praw człowieka z błotem. Od polityki personalnej, przez drastyczne cięcia budżetowe, po

politykę europejską i międzynarodową. We wszystkich tych aspektach poprzedni rząd podejmował

na, skuteczne środki przeciw korupcji, zwiększenie partycypacji obywateli w sprawach publicznych, wsparcie kultury oraz Czech w ramach UE)

- ożywienie gospodarcze i nowe miejsca pracy (sprawiedliwy system podatków, niższe rachunki za prąd i tworzenie nowych miejsc pracy)
- zdrowe środowisko dla życia (rozwój rolnictwa, efektywny transport, ochrona środowiska naturalnego i przyrody).

## Ma sens głosować na Partię Zielonych, skoro prognozy wyborcze przepowiadają poparcie około 5 proc.?

Jasne, moim zdaniem zawsze ma sens głosować na partię, która stoi najbliżej mojego poglądu na świat, aczkolwiek ta partia jest stosunkowo mała. Nigdy to nie będzie głos stracony. Jeżeli jest to partia poważna (a nie kolejny business plan jednego z naszych poszukiwaczy złota), to z takim głosem będzie pracowała. Ponadto Partia Zielonych idzie w sondażach w górę i jej preferencje wahają się około 5 procent. A poza tym zdecydowanie nie wierzę w sondaże. W każdym razie warto podkreślić, że walczymy o każdy głos i każdy jeden głos nam może bardzo pomóc.

## Jakie doświadczenia zyskał Pan jako dyrektor Organizacji Otevřená společnost?



Eliška Wagnerová

kroki podważające reputację naszego kraju jako kraju ochrony praw człowieka.

## Może Pan w skrócie przybliżyć program Partii Zielonych?

Program Partii Zielonych ma 240 punktów, czyli najlepiej zrobić sobie herbatę zieloną i przestudować go na stronach [www.zeleni.cz](http://www.zeleni.cz). Program Partii Zielonych jest postawiony na czterech filarach:

- godne życie w nowoczesnym społeczeństwie (ochrona socjalna, ochrona zdrowia, ochrona praw człowieka i edukacja)
- efektywne państwo demokratyczne otwarte dla obywateli (bezpłatny wymiar sprawiedliwości, efektywna administracja publicz-

Otevřená společnost ma cztery programy – wolność informacji, sprawy genderowe, miejsca publiczne dla obywateli i przygotowywanie materiałów dla policji. Każdy program jest inny i w ramach każdego programu pracujemy z inną grupą docelową. Chyba najbardziej znanym programem jest program otevrete.cz, który pomaga ludziom zyskać informacje publiczne od administracji publicznej (która często nie chce informacji podawać). Na przykład w ramach naszego konkursu Otevřenost x Zavřeno najgorszym urzędem został Urząd Miasta Pragi za to, że 12 razy odmówił udzielenia informacji i nie wysłuchał nawet decyzji organu nadzorczego.



Czesław Walek

Zdjęcia: ARC

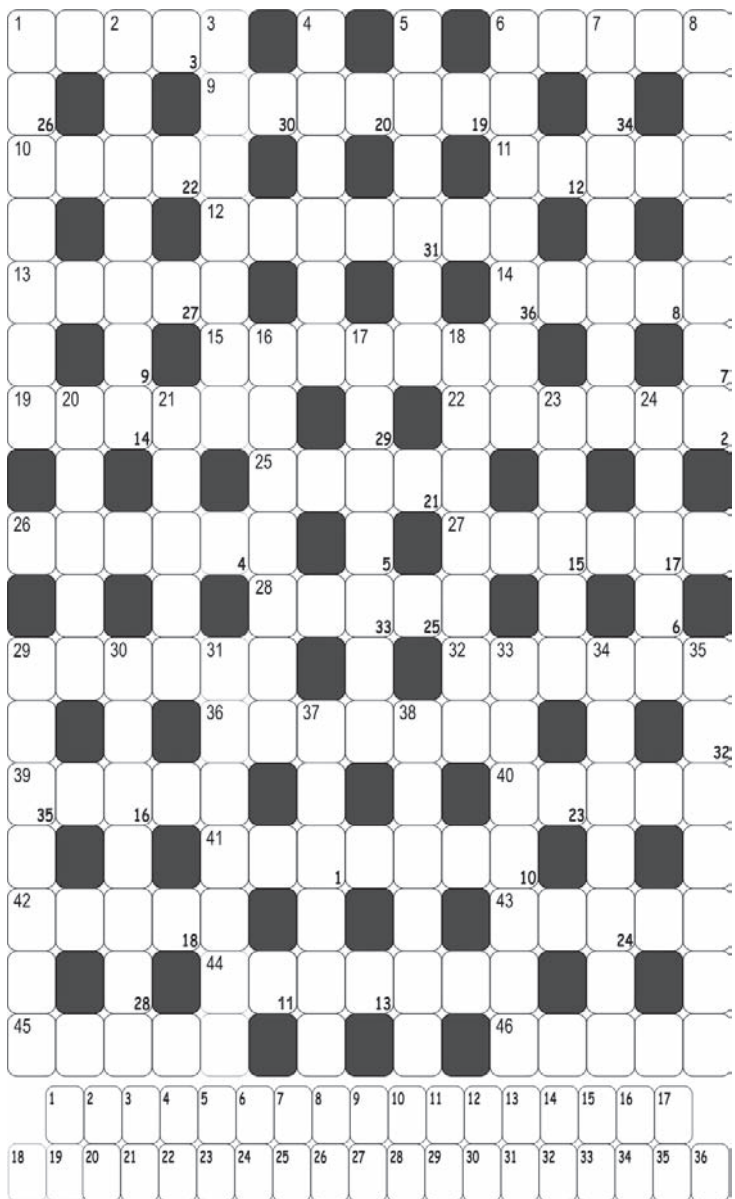
Artykuł sponsorowany, GL-614



**KRZYŻÓWKA**

**POZIOMO:** 1. flamaster 6. lądowe siły zbrojne 9. znany niemiecki ośrodek sportów zimowych 10. smaczna ryba morska 11. błędny nad bagnami 12. pokrywa naczyńia szklivem 13. kieliszek do spełnienia 14. miasto kojarzone z iperytem 15. jarmarczny sztukmistrz 19. pierwszy między biskupami 22. małż morski z mórz europejskich 25. ósmy w skali twardości 26. pokrywa bociana 27. dawny taniec dworski 28. kolisty plac 29. ma lepki kapelus 32. wysysa krew z ludzi 36. zdobywca nagrody 39. ostra przyprawa 40. moralność 41. potężna budowla ziemna jako stanowisko artylerii 42. ordynarna kłótnia 43. szlak komunikacyjny 44. ludzie pozbawieni środków do życia 45. państwo nad Morzem Śródziemnym 46. kukielkowy dla dzieci.

**PIONOWO:** 1. fortel 2. razem z Pankracym i Bonifacym 3. niewielka kanapka bez oparcia 4. stan pozornej śmierci 5. moment 6. błyskotliwie sformułowana myśl 7. związek chemiczny powstały w skorupie ziemskiej 8. mały kawałek papieru 16. niewielka wada 17. dom publiczny za czasów Nerona 18. konwersacja 20. stan upadku 21. jeleni żyjący w lasach południowej Syberii 23. wyspa obok Wolina 24. śpiewa po polsku i po grecku 29. zagranie piłką kończące grę 30. choroba skóry powodująca silne swędzenie 31. odkrył tajemnicę „Sesamu” 33. zamach na tle politycznym 34. stawianie własnych interesów ponad interes publiczny 35. serce elektrowni jądrowej 37. historyczna prowincja Irlandii 38. znakomity amerykański wynalazca. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE** (Autor sentencji: Stanisław Jerzy Lec). **Opr. JO**

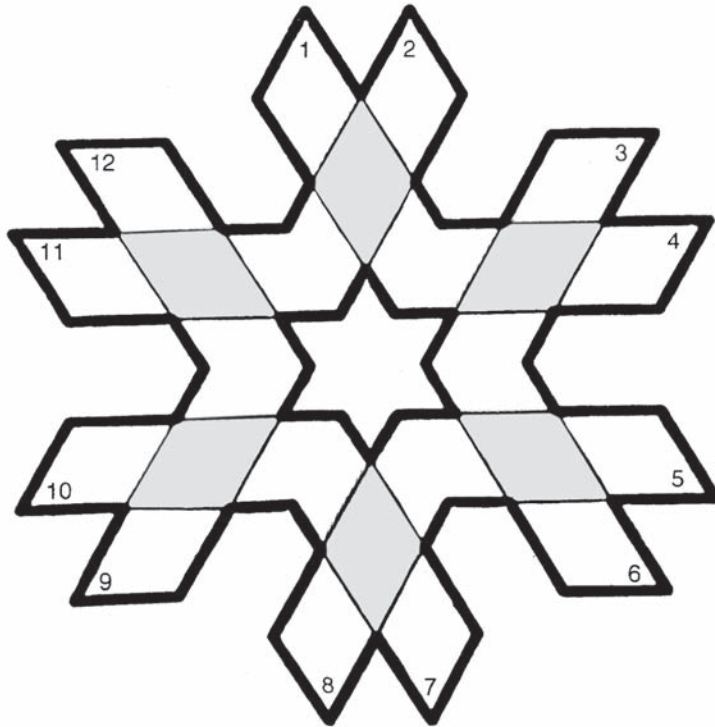


**LOGOGRYF ŁAMANY**

Rozwiązanie dodatkowe logogryfu to dokończenie fraszki Jana Sztayndyngera:

„Takt chyba nie jest cnotą satyryka,  
Nie zmieni nic, kto nie... (ROZWIĄZANIE DODATKOWE)”.

1.-4. start samolotu 3.-6. rachunek bankowy 5.-8. brat ojca 7.-10. do jedzenia zupy 9.-12. dokuczliwy upał, żar 11.-2. Niki, słynny kierowca Formuły 1. **(Opr. BJK)**



**Rozwiązanie krzyżówki z 26 września:**

**Poziomo:** 1. ŚCIEG 6. BOMBA 9. ALBERTA 10. INLET 11. ŁĄCZE 12. USZATKA 13. GOWIN 14. GRIEG 15. ENKLAWA 19. OSEŁKA 22. ANEMON 25. CYPEL 26. CESARZ 27. ETALON 28. EKRA 29. SZCZEP 32. TOMBAC 36. GASTRYK 39. GETTO 40. OGROM 41. IMBECYL 42. ERYKS 43. IMBIR 44. TITANIC 45. TRASA 46. ATLAS.

**Pionowo:** 1. ŚCIEGNO 2. IGLIWIE 3. GATUNEK 4. OBRZEK 5. TRATWA 6. BAŁAGAN 7. MACHIZM 8. ALERGEN 16. NACZEPA 17. LIPARYT 18. WALENTY 20. SKECZ 21. ŁGARZ 23. ERAZM 24. OPONA 29. SEGMENT 30. CYTRYNA 31. EGOISTA 33. OKOLICA 34. BARIBAL 35. KOMPRES 37. SOBOTA 38. RYCINA KREW. **Rozwiązanie dodatkowe:** KREW POKONANYCH ZMIENIA CZĘSTO BARWY ZWYCIEZCY.

**Rozwiązanie dodatkowe logogryfu kołowego z 26 września:**

„...SŁUCHA”.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w czwartek 31. 10. br. o godz. 10.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówek z 26. 9. otrzymuje **Władysław Wałach** z Wędryni.

**ALE HECA**

– Panie władzo – mówi zdenerwowany Nowok do policjanta – przed chwilóm mi kierysi ukrod rower!  
– A światła miól?  
– Ni.  
– Szklá odblaskowe?  
– Też ni.  
– Zwónek?  
– Ni miól.  
– W takim razie płaci pan mandat!

\*\*\*

Dorastający synek wraco po meczu do chałupy i mówi do star-ki:  
– Ty to się mosz dobrze!  
– Czemu tak myślisz?  
– Bo sie nie interesujesz sportym!...  
Starka ciap na otomanę i pyto wystraszóno:  
– A co, nasi przegrali?!



Rys. BRONISŁAW LIBERDA

*Tak było, tak jest*



Na pocztówce z lat 20. XX w. (z archiwum Władysława Owczarzego) ulica biegnąca wzdłuż bogumińskiego dworca kolejowego. Na zdjęciu Marka Santariusza ten sam fragment ulicy, obecnie A. Mickiewicza.



## SOBOTA 19 października

## TVP 1

6.00 Moda na sukces (s.) 6.25 Cudowne miejsca - Wielkie Sanktuarium Polski - Stoczek Klasztorny 6.55 Pełnosprawni 7.15 Las bliżej nas 7.30 Rok w ogrodzie 8.00 Naszaarmia.pl 8.30 Magazyn Ligi Mistrzów 8.55 Dora poznaje świat 9.30 Pingwiny z Madagaskaru 10.00 iCarly (s.) 10.35 Jak to działa - program popularnonaukowy 11.05 Szlakiem gwiazd - Barbara Bursztynowicz 11.30 Nie ma jak Polska: Kujawsko-Pomorskie 11.55 Weekendowy magazyn filmowy 12.25 Jaka to melodia? (teleturniej) 13.00 Blondynka (s.) 13.55 Zwierzęta świata - Enklawy dzikiej przyrody 14.35 Okrasa łamie przepisy - Perliczka na nowo odkryta 15.10 Alvin i wiewiórki 17.00 Teleexpress 17.30 Ojciec Mateusz (s.) 18.25 Sąsiad na widelcu 19.10 Smerfy w Jedyńce 19.30 Wiadomości 20.05 GOL T-Mobile Ekstraklasa 20.25 Komisarz Alex (s.) 21.25 Hit na sobotę - Robin Hood 23.55 Żywe trupy (s.) 0.45 Popieluszko. Wolność jest w nas.

## TVP 2

5.55 Tygrysy Europy 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 11.00 Sztuka życia 11.25 Barwy szczęścia (s.) 13.05 Kabaret Ani Mru Mru - Urodzinowy strzał w dychę 14.00 Familiada (teleturniej) 14.40 Rodzinka.pl (s.) 15.40 Boscy w sieci (s.) 15.45 Słowo na niedzielę 15.55 Czas honoru 16.55 Dzięki Bogu już weekend 18.00 Panorama 19.05 Postaw na milion 20.05 The Voice of Poland - Bitwa 21.55 Kill Bill 0.00 Pink freud (Warsaw Summer Jazz Days 2013).

## TV KATOWICE

7.00 Raport z Polski 7.30 Echa dnia 8.00 Przystanek Ziemia 8.30 Agro-Szansa 9.00 Elementarz mam 9.30 Śladami Podlasian - Cicago 2 10.00 Gramy dla Was 10.15 Czas na jazdę 10.35 Odkrywanie Jury 10.45 Gramy dla Was 11.00 Wstęp wolny - z kulturą 11.30 Para w Polskę - Łowicz 11.55 Nożem i widelcem 12.15 60 lat razem 13.00 Zgłębić tajemnice raka - Chirurgia rekonstrukcyjna 13.35 Jestem gotowy na wszystko 14.45 Eurośledzi 15.30 Made in Silesia 15.45 Gramy dla Was 16.00 Pilot musi mieć nogi 16.30 Klub Srebrnego Włosa 17.00 Wstęp wolny - z kulturą 17.30 Fascynujące Śląskie 18.00 Rączka gotuje 18.30 Aktualności 19.00 Telekurier extra 19.30 Polska samorządna 20.10 Wieczorne wiadomości sportowe 20.25 Made in Silesia 21.00 Kultowe rozmowy 22.00 Aktualności Wieczorne 22.45 Gramy dla Was 23.05 Zgłębić tajemnice raka 23.35 Kwartet - magazyn regionów Czwórki Wyszehradzkiej 0.05 Kabaretowa scena Trójki - Przechowalnia.

## POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.45 Jeźdźcy smoków 8.15 Dawno temu w trawie (film USA) 10.15 Ewa gotuje 10.45 Scooby-Doo i król goblinów 12.15 Jaś Fasola 12.45 Must be the music - tylko muzyka 6 14.45 To nie koniec świata! 15.45 2XL 16.45 Ślubna gorączka 17.45 Fat Killers - zabójcy tuszczu 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.05 Biblia 22.00 Śniadanie do łóżka 23.45 Krzysztof Zimnoch - Artur Binkowski 1.00 Droga bez powrotu II (horror kopr.).

## TVC 1

6.00 Zauroczenie (s.) 7.05 Kamera na szlaku 7.35 Królowna Dusza (bajka) 8.45 Przedwyborcze spoty 9.00 Ostatni koncert 9.20 Śmierć w raju (s.) 10.15 Żyjesz tylko 2x 10.45 Najlepsze faux pas 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Hobby naszych czasów 12.50 Sposzczenia z zagranicy 13.00 Wiadomości 13.05 Trzy królowe tancerki (bajka) 14.00 Przedwyborcze spoty 14.15 Gdyby tysiąc klarnetów (film)

16.30 Zdarzyło się pewnej niedzieli (film) 17.10 Przedwyborcze spoty 17.25 List do Ciebie 18.25 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Cuda natury 21.15 Legendarne historie 22.05 Ekologiczny Oskar 23.10 Nędzne psy (film) 1.05 Grzeszni ludzie miasta Brna (s.).

## TVC 2

6.00 Teleranek 6.10 Andy i przygody w naturze 6.25 Gwiazdy wśród zwierząt 6.40 Pszczółka Maja (s. anim.) 7.00 Mikołajek (s. anim.) 7.15 Show Garfielda (s. anim.) 7.30 Studio Kolega 9.00 Nasza wieś 9.30 Wędrowki w poszukiwaniu muzyki 10.00 Folklorika 10.30 Przedwyborcze spoty 10.45 Tysiąc lat czeskiego myślistwa 11.15 Pojedynek przywódców 12.00 Generał Patton 12.45 Historie, których świat nie widział 13.10 Obcy są nasi 13.35 Kraje kadzidłowego szlaku 14.00 Świat cudów 14.25 Derren Brown: Magia i manipulacje 14.50 Titanic: Krew i stal 15.45 Przedwyborcze spoty 16.00 Królestwo natury 16.30 Kamera w podróży 17.25 Zamarznięta planeta 18.15 Piękne straty 18.45 Wieczorynka 18.55 Paszcze, łapy, dzioby 19.30 Przedwyborcze spoty 19.45 Obrazki z Francji 20.00 Mity i fakty historii 20.55 Na łowach w Afryce 22.00 Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet (film) 0.25 Pr. satyryczny 0.50 Mała Brytania.

## NOVA

6.00 Tom & Jerry (s. anim.) 6.25 Batman: Odważny bohater (s. anim.) 6.50 Bakugan (s. anim.) 7.15 Pingwiny z Madagaskaru 7.45 Jak królowy w nocy tańczyły (bajka) 8.55 Matylda (film) 10.45 Przyprawy 11.45 Dzwoni do TV Nova 12.20 Na torach czeka morderca (film) 14.15 Zamieńmy się z żonami 15.35 Znów jestem siedemnastolatkiem (film) 17.35 Poradnik domowy 18.45 Przystanek Babicy 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Mężczyźni przy nadziei (film) 22.40 W morzu ognia (film) 0.40 Motyw II: Zemsta (film).

## PRIMA

6.00 Wiadomości 6.55 Chima 7.25 Mr Manny (s.) 7.55 Największe bitwy II wojny światowej 8.30 Salon samochodowy 9.45 Columbo (s.) 11.50 Czechy i Słowacja mają talent 13.50 Wewnętrzne sprawy (film) 15.50 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.00 Wybrańcy 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.40 Wiadomości z willi 19.55 VIP wiadomości 20.15 Czechy gotują z Pohlreichem na żywo 21.40 Mamma Mia! (film) 0.10 Zabójcze ciało (film).

## NIEDZIELA 20 października

## TVP 1

6.10 Moda na sukces (s.) 6.30 My Wy Oni 7.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach 8.00 Tydzień 8.25 Domisie - Ruszaj się, Domisiaku 8.55 Ziarno 9.35 Zwykła/niezwykła rodzinka 11.10 Biegajmy razem 11.25 Piękniejsza Polska 11.50 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.10 Między ziemią a niebem 12.55 Świat się kręci - the best of 13.30 Sąsiad na widelcu 14.25 Robin Hood 17.00 Teleexpress 17.30 Komisarz Alex (s.) 18.20 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.00 Walt Disney w Jedyńce - Przygody Donalda i Mikięgo - Przygody z muzyką 19.30 Wiadomości 20.20 Blondynka (s.) 21.20 Zakochana Jedynka - Monte Carlo 23.15 Cześć, Tereska 0.55 Homeland (s.).

## TVP 2

6.35 Milion ton śmieci 7.10 M jak miłość (s.) 8.00 Barwy szczęścia (s.) 9.05 Kultura, głupcze 9.45 Rodzinne oglądanie - Prawo natury 10.50 Wojciech Cejrowski - boso przez świat 11.20 Makłowicz w podróży - Norwegia 12.00 Gwiazdy w południe - Bez baterii nie działa 14.00 Familiada (teletur-

niej) 14.40 The Voice of Poland - Bitwa 16.20 Na dobre i na złe (s.) 17.15 Show z humorem - I kto to mówi? 18.00 Panorama 18.30 Sport Telegram 18.55 Dzięki Bogu już weekend 20.05 XIX Festiwal Kabaretu w Koszalinie 20.13 21.10 Czas honoru 22.10 Show z humorem - I kto to mówi? 22.45 Kocham Kino - magazyn filmowy G. Torbickiej 23.20 WOK - Wszystko o Kulturze 23.55 Wieczorem - kompozycje Włodka Pawlika do poezji Józefa Czechowicza 0.55 Kill Bill.

## TV KATOWICE

7.00 Reportaż 7.35 Szlakiem gwiazd - Krzysztof Daukszewicz 8.00 Śladami Jana Pawła II 8.35 Lekcja dobrych manier 8.55 Ogródek bez ogródek 9.15 Mój pies i inne zwierzęta 9.25 Nożem i widelcem 9.45 60 lat razem 10.00 Rączka gotuje 10.25 Leader 10.50 Gramy dla Was 11.00 Śladami Podlasian - Cicago 2 11.30 Zaproszenie - Gwałtu, rety! w Ciechanowcu 12.00 Głos Regionów 13.00 AgroSzansa 13.35 Archimandryta 14.45 Red, Hot, Chile - Polska 15.00 Koncert życzeń 16.00 Młodzież kontra 17.00 Rusz się człowieku 17.30 Kawiarnia naukowa 18.00 Śląskie czyta 18.30 Aktualności 19.00 Podwodna Polska - Raki znane i nieznane 19.30 Szlakiem gwiazd - Bracia Golcowie 20.25 Powroty 21.00 Telekurier extra 22.00 Aktualności Wieczorne 22.15 Wiadomości sport - niedziela 22.45 Gramy dla Was 23.05 Kultowe rozmowy 23.35 Archiwum Zbrodni - Silberstein 0.05 Ukryte prawdy - Lekomania 0.30 60 lat razem.

## POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.45 Scooby-Doo i Brygada Detektywów 9.45 Jeźdźcy smoków 10.15 Dawno temu w trawie (film USA) 12.15 Tylko taniac - Got to Dance 14.10 Rozmowy nocą 16.15 Top chef 17.45 Nasz nowy dom 18.50 Wydarzenia 19.30 Państwo w państwie 20.00 Must be the music - tylko muzyka 6 22.00 To nie koniec świata! 23.00 Kości 8 (s.) 0.00 Spisek doskonały (film USA).

## TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów 6.30 Hobby naszych czasów 6.55 Zauroczenie (s.) 7.50 Pożyczka 8.45 Przedwyborcze spoty 9.00 Łopatologicznie 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.30 Obiekty 11.05 Życie na zamku (s.) 12.00 Pytania Václava Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 Bajka 14.00 Przedwyborcze spoty 14.15 Podwójna rola (film) 15.50 Operacja mojej córki (film) 17.15 Przedwyborcze spoty 17.30 Niezwykłe życia 18.25 Zielnik 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Uwaga, pies! (film) 21.50 168 godzin 22.20 Piękność w opałach (film) 0.15 Pięć małych świnek (film).

## TVC 2

6.00 Teleranek 6.10 Andy i przygody w naturze 6.20 Gwiazdy wśród zwierząt 6.40 Pszczółka Maja (s. anim.) 7.00 Mikołajek (s. anim.) 7.15 Show Garfielda (s. anim.) 7.30 Studio Kolega 9.00 Czechosłowacki tygodnik filmowy 9.10 Poszukiwania czasu utraconego 9.30 Największe operacje II wojny światowej 10.30 Przedwyborcze spoty 10.45 Nie poddawaj się 11.10 Obróńca 11.40 Chcesz mnie? 12.10 Paryż 13.10 Mity i fakty historii 14.00 Słowo na niedzielę 14.05 Magazyn chrześcijański 14.30 Przez ucho igielne 15.00 Twierdzą: Josefov 15.15 Ptaszki 15.45 Przedwyborcze spoty 16.00 Odkrywanie planety Ocean 16.50 Cel podróży: Nurkowanie 17.45 Emocje a my 18.15 Na pływalni z T. Sedlákem 18.45 Wieczorynka 18.55 Jeśli wejdiesz między wrony 19.30 Przedwyborcze spoty 19.45 Arch. Bohuslav Fuchs w Brnie 20.00 Dom czyli dokąd prowadzi nasza droga 21.00 Katastrofy lotnicze 21.55 Dracula (film) 0.00 Chodorkowski: zbrodniarz czy męczennik? 1.50 Californication (s.).

## NOVA

5.55 Czarodziejka Tara 6.25 Dinofroz (s. anim.) 6.50 Bakugan 7.20 Hannah Monatana 8.15 Jak wytresować smoki (s. anim.) 8.40 Weekend 9.25 Upadły anioł (film) 11.25 Grubasek (film) 13.05 Właściwie jesteśmy normalni (film) 14.55 Footloose (film) 17.10 Bach! 17.55 Za krzakami tarniny (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Lekarze z Początków (s.) 21.35 Ułamki 22.10 Krwawy diament (film) 0.45 Właściwie jesteśmy normalni (film).

## PRIMA

6.00 Wiadomości 7.10 Chima 7.40 Mr. Manny (s.) 8.10 Tajemnice wojny 9.20 Prima Świat 9.55 Sekundy do morderstwa (s.) 11.00 Partia 11.55 Poradnik domowy 13.25 Jesteś tym, co jesz 14.35 Gwiazda (film) 16.35 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.40 Wiadomości z willi 19.55 VIP wiadomości 20.15 Czechy i Słowacja mają talent 23.05 Wybrańcy 0.10 Chłopaki też płaczą (film).

## PONIEDZIAŁEK 21 października

## TVP 1

5.55 TVP INFO w TVP 1 8.00 Wiadomości 8.10 Polityka przy kawie 9.00 Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) 9.55 Natura w Jedyńce - W cieniu dinozaurów 11.00 Świat się kręci 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.25 Klimaty i smaki 12.35 Przepis dnia (s.) 12.45 Natura w Jedyńce - Sowa płomykówka i jej długi lot 13.50 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.25 Moda na sukces (s.) 14.50 Przepis dnia (s.) 15.00 Wiadomości 15.15 Okrasa łamie przepisy - Perliczka na nowo odkryta 15.45 Bonanza (s.) 16.40 Polska non stop - magazyn reporterów 17.00 Teleexpress 17.25 Jaka to melodia? (teleturniej) 17.55 Klan (s.) 18.30 Świat się kręci 19.20 Przepis dnia (s.) 19.30 Wiadomości 20.25 Teatr Telewizji - Getsemani 22.00 Homeland (s.) 23.10 Oglądaj z Andrzejem Fidykiem - Niewolnice z Cleveland 0.20 Głina.

## TVP 2

6.00 Faceci do wzięcia (s.) 6.30 Coś dla Ciebie 7.00 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.35 Barwy szczęścia (s.) 11.15 Na dobre i na złe (s.) 12.15 Makłowicz w podróży - Zanzibar 12.45 Wojciech Cejrowski-boso przez świat - Męska rzecz 13.20 Szkoła życia (s.) 14.15 Prawo natury - W lasach strefy umiarkowanej 15.10 Rodzinka.pl (s.) 15.45 Panorama Kraj 16.05 Boscy w sieci (s.) 16.15 Rodzinka.pl (s.) 17.15 Szkoła życia (s.) 18.00 Panorama 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (s.) 20.45 M jak miłość (s.) 21.50 Tomasz Lis na żywo 22.50 Głęboka woda - sezon II (s.) 23.50 Czy świat oszalał? - Broń - najstarsze uzależnienie Ameryki.

## TV KATOWICE

6.30 Młodzież kontra 7.30 Aktualności Flesz Poranne 7.40 Poranek z TVP Katowice 8.00 Co niesie dzień 8.35 Drift - moje drugie życie 8.50 Przechodzień codzienny 9.00 Eurośledzi 9.20 Etniczne klimaty - Jeszcze w Polsce są Grecy 9.45 Kościół z bliska 10.20 Głos Regionów 11.15 Klub Srebrnego Włosa 11.45 Antenowe remanety - Trójka w kosmosie - Kabaret „Czerwony Tulipan w Piwnicy pod Harendą” 12.55 Słynne miejsca Lwowa 13.30 Rusz się człowieku 14.05 Drift - moje drugie życie 14.20 Przechodzień codzienny 14.25 Everyday English 14.40 Ahora espanol 15.05 Elementarz mam 15.30 Schlesien Journal 15.40 Przyroda w obiektywie 16.00 Raport z Polski 16.30 Czas na Pracę! Praca na Czasie! 17.00 Przystanek Ziemia 17.30 Aktualności Flesz 17.35 Forum Regionu 18.30 Aktualności 18.50 Gość Aktualności 19.00 Telekurier 20.25 Turniej europejski 20.45 Eurowiadomości

21.05 Echa dnia 21.15 Dla niesłyszących - Dziennik Regionów 21.40 Echa dnia - komentarze 22.00 Aktualności Wieczorne 22.35 Tajemnice początków Polski - Wyspa władców 23.35 Everyday English 23.50 Ahora espanol 0.10 Telekurier.

## POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Świat według Kiepskich (s.) 9.00 Malanowski i Partnerzy 10.00 Trudne sprawy 3 11.00 Dłaczego ja? 12.00 Pamiętniki z wakacji (s.) 13.00 Czyja wina? 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Trudne sprawy 6 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy 11 17.00 Dłaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.10 Hitman (film kopr.) 22.00 Stone (film USA) 0.15 Breaking Bad 3.

## TVC 1

5.59 Studio 6 8.45 Przedwyborcze spoty 9.00 Wszystko o gotowaniu 9.15 Córki McLeoda (s.) 10.05 Niezwykłe życia 11.00 Karetka II (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 13.40 Wszystko o gotowaniu 14.00 Przedwyborcze spoty 14.15 Naciągacze (s.) 15.10 Bolkoviny 15.55 Podróżomania 16.25 AZ kwiz 16.50 Przedwyborcze spoty 17.05 Wszystko -party 17.55 Wiadomości regionalne 18.25 Taxi 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Żandarmskie humoreski (s.) 21.30 Reporterzy TVC 22.15 Grzeszni ludzie miasta Brna (s.) 23.15 Na tropie 23.40 Tajniacy (s.) 0.35 Kalendarium.

## TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Prywatne muzea 9.10 Kamera w podróży 10.05 Świat cudów 10.30 Przedwyborcze spoty 10.45 Samoloty myśliwskie w walce 11.35 Tysiąc lat czeskiego myślistwa 12.05 Piękne straty 12.35 Historie, jakich świat nie widział 13.05 Klucz 13.30 Historia bomby wodorowej 14.25 Katastrofy lotnicze 15.15 Derren Brown: Magia i manipulacje 15.45 Przedwyborcze spoty 16.05 Tajemnice Biblii 16.55 Tak jest, panie premierze (s.) 17.25 Czerwony Karzeł (s.) 17.55 Doktor Who (s.) 18.45 Wieczorynka 18.55 Czechosłowacki tygodnik filmowy 19.05 Kraje kadzidłowego szlaku 19.30 Przedwyborcze spoty 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Najważniejsze operacje II wojny światowej 21.05 Taipei 101 22.00 Klatka szaleńców (film) 23.35 Sędzia i zabójca (film) 1.35 Wyspy zapomnianego spokoju.

## NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.50 Ulica (s.) 9.45 Lekarze z Początków (s.) 11.00 Ułamki 11.25 Pępek świata (s.) 11.50 Tescoma ze smakiem 12.00 Południowe wiadomości, sport, pogoda 12.35 Sue Thomas (s.) 13.30 Dowody zbrodni (s.) 14.25 Dr House (s.) 15.25 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 16.30 Dwóch i pół (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 Mentalista (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Ogólniak z o.o. (s.) 21.35 Pan-Mama (s.) 22.10 Mistrzostwa powiatu (s.) 22.45 Nocne wiadomości, sport, pogoda 23.15 Following (s.) 0.05 Big Game.

## PRIMA

6.40 Policja Hamburg (s.) 7.40 Pan Złota Rączka (s.) 8.25 Alf (s.) 9.10 Napisana: morderstwo (s.) 10.15 Policja Hamburg (s.) 11.15 Inga Lindstrom: Lato na wyspie (film) 13.20 Strażnik Teksasu (s.) 14.20 Lekarz z gór (s.) 15.20 Big Ben (s.) 17.40 Popołudniowe wiadomości 18.00 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.40 Wiadomości z willi 19.55 VIP wiadomości 20.15 Powroty do domu (s.) 21.35 Top Star magazyn 22.50 Spijając z wrogiem (film) 0.55 Zbrodnie niedoskonałe (s.).





INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

# Znany na całym świecie kurs metodyczny Cambridge CELTA w sierpniu 2013 r. w Pygmalionie

Intensywny kurs metodyczny dla nauczycieli języka angielskiego CELTA (Certificate in Teaching English to Speakers of Other Languages) jest najsłynniejszą na świecie kwalifikacją pedagogiczną, która upoważnia do nauczania języka angielskiego na całym świecie.

W sierpniu 2013 roku kurs ten odbył się w Czeskim Cieszynie w firmie Pygmalion, w ramach trwającego projektu pn. „Centrum Edukacyjne i Doradcze Pygmalion”. Pomyślnie ukończyło go 11 nauczycieli! Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Kurs CELTA uważany jest powszechnie za bardzo wymagający, kandydaci na studia muszą podejść

do pisemnego oraz ustnego egzaminu wstępnego, a w trakcie kursu cały swój czas (włącznie z codziennym przygotowaniem w domu) poświęcają na wykonanie zadań praktycznych i teoretycznych. Niewątpliwym wynikiem tej rzetelnej pracy jest zasadniczy postęp w rozwoju kwalifikacji pedagogicznych oraz fachowych każdego absolwenta.

– Nasi nauczyciele zdobyli tu cenne doświadczenie i know-how, w jaki sposób wykorzystać sprawdzoną koncepcję nauczania osób dorosłych według standardów międzynarodowych, która bezsprzecznie przyczynia się do znacznego postępu w nauce języka obcego. W połączeniu z egzami-



nem językowym Cambridge CPE (najwyższy poziom C2) Pygma-

lion, wraz ze swymi nauczycielami, może być czymś więcej niż

zwykłą konkurencją dla innych szkół w regionie – mówi dyrektor ds. studium Pygmalionu, Hana Kaniová, która również była uczestnikiem kursu.

Pygmalion jest bardzo dumny ze swego nieustannie poszerzającego się zespołu doskonale wykształconych lektorów, który obecnie liczy 14 nauczycieli z certyfikatem CELTA, przy czym zdecydowana większość z nich uzyskała ponadprzeciętne wyniki, oraz 2 nauczycieli z dyplomem DELTA (Diploma in Teaching English to Speakers of Other Languages).

Życzeniem każdej szkoły jest zapewne, aby mieć w swoim zespole jak największą liczbę tak dobrze wykształconych nauczycieli.

Artykuł sponsorowany, GL-610

**ZS SIKORA** **PRODUCENT OGRODZEŃ**  
Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom!

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

Nowo otwarty oddział w Trzyczcu [www.ogrodzeniazs.pl](http://www.ogrodzeniazs.pl)  
obok przystanku "Obecni domy" email: [plotyzs@seznam.cz](mailto:plotyzs@seznam.cz) mob. 732 683 665  
TRINEC, ul. Frýdecká 572 tel/fax: 558 320 353

GL-211

**CZĘŚCI SAMOCHODOWE Z POLSKI!**  
CENY HURTOWE!

- dzwonisz, zamawiasz
- odbierasz w domu

DOWÓZ: Karviná, Český Těšín, Trinec  
tel. 602 603 637, e-mail: [posta@e-parts.cz](mailto:posta@e-parts.cz) [www.e-parts.cz](http://www.e-parts.cz)

GL-553

**Wilgoć w domu, mokre piwnice?**  
Pojawia się pleśń, grzyb i nieprzyjemny zapach?  
Straszą wysokie koszty ogrzewania?

**Mamy dla Państwa skuteczne rozwiązanie!**

Wizyta rzeczoznawcy z dokładną analizą przyczyn zawilgocenia oraz oferta cenowa – gratis!  
Stosujemy wyłącznie najlepsze materiały z gwarancją producenta – to gwarantowana jakość usługi!  
[www.ajesucho.cz](http://www.ajesucho.cz)  
e-mail: [ajesucho@seznam.cz](mailto:ajesucho@seznam.cz)  
tel.: 608 772 213

GL-157

**WOLCAR – servis, s. r. o.**  
e-mail: [beton.wolcar@centrum.cz](mailto:beton.wolcar@centrum.cz)  
tel: 608 717 698 fax: 558 329 126  
provozovna: Konská 29 Trinec

**Vy stavíte - my dodáme**

Disponujeme:

- 4 Autodomichavače objem 8m<sup>3</sup>
- 2 Pumik 28m objem 5m<sup>3</sup>
- 1 Tatra 815 - S2
- 1 Tatra HR - S3

V případě potřeby zajistíme jakoukoliv techniku a stavební materiál

- Prodej a dovoz betonu
- Pokládka betonu
- Čerpání betonu
- Zakládání staveb
- Nákladní doprava
- Převoz sypkých materiálů

**BEZKONKURENČNÍ CENY**

GL-209

**PALIRNA U ZELÉNE LIPY**  
GORELNA POD ZELÉNA LIPY  
1999

Nowość 2013  
Działa również mniejszy, trzeci kocioł!  
Destylaty najwyższej jakości  
Tel. 596 422 010  
737 841 306  
[www.palirna-stonava.cz](http://www.palirna-stonava.cz)  
Stonava 334  
Tel. 59642 2010, 737841306  
Zbieramy zamówienia

Miłe czekanie z internetem przy kawie

GL-606

**Telpidem s.r.o.**  
rozvoz do 15 km zdarma

399 Kč/q

**černé uhlí**  
ořech • kostka • eko-hrášek  
tel.: 730 891 007  
sklad: Nová Tovární 1746, Český Těšín

GL-616

**zespół muzyczny M-band**  
Live music & karaoke show

wesela bale urodziny  
wieczorki firmowe karaoke

Szeroki repertuar utworów polskich, czeskich i zagranicznych  
M. Veselý +420 777 002 882  
[www.mband.cz](http://www.mband.cz)  
[mmsound@centrum.cz](mailto:mmsound@centrum.cz)

GL-552

Jeszcze się nie zdecydowałeś?  
Inni już to zrobili  
Zareklamuj się w  
**»GŁOSIE LUDU«**  
Na Twój telefon czeka  
**BEATA SCHÖNWALD**  
doradca ds. reklamy  
Tel. 775 700 896

**Ogłoszenia do »Głosu Ludu« przyjmowane są w dni powszednie:**

- W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: [ogloszenia@glosludu.cz](mailto:ogloszenia@glosludu.cz)
- W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Czeski Cieszyn, ul. Strzelnicza 18 (NA PARTERZE), codziennie w godz. od 8-16, tel. 558 711 027 e-mail: [ad.servis@hudeczek.cz](mailto:ad.servis@hudeczek.cz)
- W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00, tel.: 596 312 477 e-mail: [knih-k1pl@rka.cz](mailto:knih-k1pl@rka.cz)

**UWAGA**  
Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej” należy przysyłać bądź przynosić osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

**OX.pl**  
portal śląska cieszyńskięc

**CZYTAJ NAS CODZIENNIE!**  
[www.glosludu.cz](http://www.glosludu.cz)  
Aktualny serwis o Polakach na Zaolziu



## ŻYCZENIA



21 października 2013 piękny jubileusz życiowy obchodzi

**pani HANIA WOJNAR**

z Karwiny. Z tej okazji bukiet serdecznych życzeń długich lat w zdrowiu, szczęściu i radości przynoszą „chłopacy” Szymuś, Michaś i Franuś, a wraz z nimi mąż i syn z żoną. Do życzeń dołącza liczna rodzina. RK-152

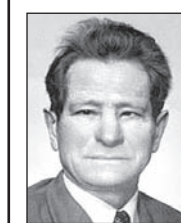
## WSPOMNIENIA



Dnia 21. 10. 2013 obchodziłby swoje 65. urodziny

**śp. STANISŁAW CIENCIAŁA**

z Wędryni. Dnia 14. 11. 2013 minie 8. rocznica Jego nagłego zgonu. Z szacunkiem i miłością wspominają matka i żona z rodziną. AD-088



Dnia 21. 10. 2013 roku obchodziłby 100. urodziny nasz Kochany Ojciec

**śp. JÓZEF CZEPIEC**

z Mostów koło Jabłonkowa. 25. 8. br. minęło 25 lat od Jego śmierci. Przy okazji chcemy również wspomnieć Jego Żonę, a naszą Kochaną Mamusię

**śp. AGNIESZKĘ CZEPIEC**

którą pożegnaliśmy na zawsze dnia 14. 4. 2011 roku. W maju przyszłego roku obchodziłaby 90. urodziny. Z wielką miłością i wdzięcznością wspominają córki i synowie z rodzinami. GL-618

*Kto Go znał – niechaj z nami wspomni.*

Wczoraj, 18. 10. 2013, minęło 25 lat od chwili, kiedy nas na zawsze opuścił nasz Ukochany Brat, Mąż, Ojciec

**śp. TADEUSZ KALISZ**

z Olbrachcic. Wszystkich, którzy Go znali i kochali, o chwilę wspomnień proszą żona, syn i brat z rodzinami. RK-150

Dzisiaj, 19. 10. 2013, obchodziłaby 90. urodziny nasza Najdroższa

**śp. OLGA RELI**

z Suchej Górnej. W marcu br. minęła 10. rocznica Jej zgonu. Wszystkich, którzy Ją szanowali i zachowali w życzliwej pamięci, o chwilę cichych wspomnień prosi w imieniu rodziny wnuczka Ola.

Dnia 25. 10. 2013 o godz. 17.30 w kościele katolickim w Suchej Górnej zostanie odprawiona msza w intencji naszej Drogiej. GL-615



Dnia 21. 10. 2013 obchodziłby swoje 75. urodziny

**śp. LEON NIEDOBA**

z Jabłonkowa, zaś 6. 7. 2013 minęła 16. rocznica Jego śmierci. O modlitwę oraz chwilę wspomnień prosi najbliższa rodzina. GL-620

## CO W TEATRZE

**SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN:** Diagnosta (19, godz. 17.30).

## CO W KINACH

**HAWIERZÓW – Centrum:** Turbo (19-21, godz. 15.30); Make your move (19-21, godz. 17.45); Labirynt (19, 20, godz. 18.00); Escape plan (19, 20, godz. 20.00); Tanec mezi stře-pinami (19, 20, godz. 20.30); Carrie (21, godz. 20.00); Don Jon (21, godz. 20.30); **KARWINA – Centrum:** Turbo (19, 20, godz. 15.30); Kameňák (19, 21, godz. 17.30); Escape plan (19, 20, 21, godz. 17.30); Carrie (20, 21, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Turbo (19, 20, godz. 15.30); Elizjum (19, 20, godz. 17.30); Donšajni (19, 20, godz. 20.00); Jako nikdy (21, godz. 17.30); Riddick (21, godz. 20.00); **BYSTRZYCA:** Babovřesky (19, godz. 18.00); **JABŁONKÓW:** Martin a Venuše (20, godz. 17.00, 19.30); **CZ. CIESZYN – Central:** G. I. Joe: Odwet (19, 20, godz. 18.00); **CIESZYN – Piast:** Wałęsa. Człowiek

z nadziei (19-21, godz. 18.00); Turbo (19-21, godz. 14.00, 16.00); Grawitacja (19, 20, godz. 20.30).

## CO W TERENIE

**BŁĘDOWICE** – Kluby Kobiet i Seniora zapraszają na spotkanie 23. 10. o godz. 15.00 do Domu PZKO.**BOCONOWICE** – MK PZKO zaprasza 26 i 27. 10. w godz. 10.00-18.00 do miejscowego Domu Kultury na wystawę pt. „Z naszych dłoni i**Kamieniarstwo WRZOS****Z SERCA WIELKIE RZECZY**

Według klientów najlepszy zakład w regionie. Inni handlują nagrobkami, my produkujemy. Dlatego mamy ceny 30% niższe. Różnicę w cenie wykorzystajcie na urlop.

**Siedziba firmy:**  
Haziach, ul. Cieszyńska 20B  
Tel. +48 606 452 479, +48 338 567 377  
[www.kamieniarstwo-wrzos.pl](http://www.kamieniarstwo-wrzos.pl)**Filia:** Golezów, ul. Grabowa 4  
3 km od przejścia granicznego w Górnej Lesznej

GL-508

*Wspomnienie, to cicha nuta wyjęta z tomów przeszłości, wspomnienie, to nie wysnuta ze złotej przędzy miłości...*

Dnia 20. 10. 2013 minie 30. rocznica śmierci naszej Kochanej Mamusi, Babci i Prababci

**śp. HELENY WRONKOWEJ**

z Trzyńca. Z szacunkiem i miłością wspominają najbliżsi. GL-592

## NEKROLOGI



W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 14. 10. 2013 zmarł w wieku 81 lat nasz Kochany Ojciec, Teść, Dziadek, Brat, Szwagier i Wujek

**śp. FRANCISZEK FILIPEK**

zamieszkały w Piotrowicach, pochodzący z Wędryni. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w kościele rzymskokatolickim w Karwinie-Frysztacie dnia 21 października 2013 o godz. 13.00. W smutku pogrążona rodzina. RK-151



Z bólem w sercu zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że w dniu 15. 10. 2013 roku niespodziewanie zmarł w wieku 83 lat nasz Drogą Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Szwagier i Wujek

**śp. TADEUSZ MACURA**

zamieszkały w Hawierzowie-Suchej. Na życzenie Zmarłego pożegnanie z nim odbędzie się w wąskim gronie najbliższych. W smutku pogrążona żona Anna z rodziną. GL-612

Wyrazy szczerzego współczucia z powodu śmierci pana

**śp. STANISŁAWA BRODY**

długoletniego prezesa MK PZKO w Tyrze składają rodzinie Zmarłego członkowie Koła. GL-619

serc”. Zaprezentujemy robótki ręczne i wypieki oraz sprzęty, stroje i fotografie o historii gminy.

**CIERLICKO-KOŚCIELEC** – MK PZKO zaprasza na spotkanie towarzyskie w ramach Święta Niepodległości 9. 11. o godz. 17.00 do DPŻW. W programie Kawiarenka Literacka gości z Katowic, konkurs na najlepszą sałatkę z kapusty i „Co dobre, to z Polski”.**CZ. CIESZYN** – Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka zaprasza na spotkanie z Renatą Putzlacher „W kawiarni Avion, której nie ma” i promocję jej najnowszej książki pod tym samym tytułem w poniedziałek 21. 10. o godz. 18.00 w lokalu biblioteki.**JASZENIE** – MK PZKO zaprasza na wieczór teatralny pt. „Dwaj starsi panowie przedstawiają...”. 26. 10. o godz. 16.00 do Domu Kultury. Występują dzieci i młodzież oraz amatorski zespół teatralny. Po przedstawieniu pogawędka przy herbatce i muzyce. W czwartek 24. 10. o godz. 16.00 publiczna próba generalna. **KARWINA-FRYSZTAT** – MK PZKO zaprasza na 4. zjazd w Frysztacie 26. 10. o godz. 17.00 do Domu PZKO. Degustacja wyrobów, bogaty bar, kapela ludowa A. Sikoryzapewnione. W programie koncert zespołu „Blaf”. Cena biletu 290 kc, cena wysłózki 330 kc. Zamówienia tel. 776 582 451 – Roman Szarowski. **KARWINA-RAJ** – Kluby Kobiet i Seniora MK PZKO zapraszają na wspólne spotkanie 22. 10. o godz. 15.30. W programie prelekcja prof. D. Kadłubca nt. „O cieszyńskiej mowie ludowej i jej znaczeniu”.**KLUB 99** – Spotyka się w poniedziałek 21. 10. o godz. 11.00 w Domu PZKO w Nawsiu.**PTTS „BŚ”** – Zaprasza na krótką wtorkową wycieczkę 22. 10. Odjazd z Cz. Cieszyna pociągiem o godz. 7.19 do Bystrzycy. Z dworca kolejowego w Bystrzycy ok. godz. 7.45 wyruszamy na wycieczkę koło Praszywej. Po wycieczce spotkamy się w domu PZKO w Bystrzycy ok. godz. 11.00 na wspólnym zakończeniu sezonu turystycznego. W programie podsumowanie**II ZJAZD ABSOLWENTÓW CZESKOCIESZYŃSKIEJ PODSTAWÓWKI**

Serdecznie zapraszamy absolwentów – rok ukończenia szkoły 1952 i starsi oraz 1953, 1958, 1963, 1968, 1973, 1978 i kl. VIII z 1977, 1983 i kl. VIII z 1982, 1988, 1992 z kl. VIII i 1993 z kl. IX, 1998, 2003, 2008.

w piątek 15 listopada 2013 o godz. 17.00 do szkoły – na oficjalne spotkanie towarzyskie w klasach (rozmowy, wspomnienia, spotkania z nauczycielami, wychowawcami, aktualizacja spisu absolwentów, fotografowanie klasy – 40,- Kč) o godz. 19.00 do ośrodka KaSS Strzelnica – na nieoficjalne spotkanie towarzyskie (bal dla absolwentów – wspomnienia i zabawa przy kieliszku i muzyce) do godz. 1.00 – bogaty bufet zapewniony.

Informacje na stronach [www.zsptesin.cz](http://www.zsptesin.cz), gdzie można znaleźć również spisy klas, których tegoroczny zjazd dotyczy.

Prosimy zgłosić swój udział w spotkaniu do 6 listopada 2013:

- telefonicznie 558 764 061
- elektronicznie na stronach [www.zsptesin.cz](http://www.zsptesin.cz)
- pocztą e-mailową [skola@zsptesin.cz](mailto:skola@zsptesin.cz)
- pisemnie ZŠ s pol. jaz. vyuč., Havlíčkova 13, 737 01 Český Těšín (wpisać imię, nazwisko, nazwisko panięskie i rok ukończenia podstawówki)

14-110

wycieczek, wspólny posiłek, loteria. Prosimy zabrać ze sobą śpiewniki „BŚ”. Tel. 552 321 402, 604 879 793, [www.ptts-beskidslaski.cz](http://www.ptts-beskidslaski.cz).**UWAGA SPOTKANIE!** – Kochane koleżanki i koledzy! Przypominamy o spotkaniu klasowym 4A (rok matury 1978 – wychowawca prof. Franek), które odbędzie się 25. 10. o godz. 18.00 w pensjonacie „Bela” w Jablonkowie. Serdecznie zapraszamy.

## OFERTA PRACY

**NOWO OTWARTA FIRMA W CZESKIM CIESZYNIU** w branży maszyn rolniczych i leśnych poszukuje pracowników do działów technicznych i sprzedaży. Mile widziana znajomość języka polskiego oraz wykształcenie techniczne. Tel. +48 33 852 92 79, kom. +48 691 202 729, e-mail: [biuro@faofar.pl](mailto:biuro@faofar.pl), [www.faofar.pl](http://www.faofar.pl). GL-617

## OFERTY

**WYNAJMĘ DŁUGOTERMINOWO** mieszkanie 2+1 z balkonem (1. piętro) w spokojnej części Czeskiego Cieszyna, na osiedlu Koło Mleczarni (U Mlékárny). Kontakt w godzinach wieczornych: 608 436 020. AD-091**KTO NARYSUJE drzewo genealogiczne**, wszystkie dane są znane. Inf. 731 730 922. GL-611**ANTYKI KUPIĘ** – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-603**CZYSZCZENIE STUDNI**, tel.: 605 929 616. GL-521**MALOWANIE DACHÓW** eternitowych, dachówkowych, ipowych i blaszanych. Technologią agregatu malarskiego łącznie z odłuszczeniem i umyciem. Dach szybko zrobiony, piękniejszy jak nowy. Cena zależna od rodzaju farby, od 120 kc/m². Probosz 734 486 799. GL-566

## KONCERTY

**KARWINA-GRANICE** – MK PZKO Darków zaprasza wszystkich członków i sympatyków na Koncert Jesienny urządzany w ramach 12. edycji Dworków Jesieni 20. 10. o godz. 15.30. W tym roku koncert odbędzie się w Sanatorium Rehabilitacyjnym w Karwinie-Granicach w pawilonie A w sali na 1. piętrze. Wystąpią chór „Lira” z dyrygentką Beatą Piłśniak-Hojką oraz gościnnie chór „Collegium Iuvenum” z Gimnazjum z Cz. Cieszyna pod batutą Leszka Kaliny.



SKV HAWIERZÓW: W PLANACH AWANS DO PLAYOFFS

# Rusza ekstraklasa siatkówki

Jesteśmy przygotowani do sezonu w stu procentach, tak pod względem ekonomicznym, jak i sportowym – powiedział „Głosi Ludu” František Horváth, dyrektor klubu SKV Hawierzów. Ekstraligowcy siatkarze dziś rozpoczynają nowy sezon, w którym priorytetem jest awans do playoffs. Tymczasem jeszcze półtora miesiąca temu nie było wiadomo, czy Hawierzów w ogóle zgłosi się do nowego ekstraklasowego sezonu.

Jak już pisaliśmy w jednym z wrześniowych numerów, siatkarze Hawierzowa mogą w tym sezonie liczyć na znaczącą pomoc ze strony władz miasta. – Bez wsparcia finansowego ze strony ratusza nie byłoby w stanie pokryć wszystkich kosztów związanych z udziałem w ekstraklasie – podkreślił Horváth. Zespół trenera Jaroslava Tomáša na inaugurację rozgrywek zmierzy się dziś o godz. 17.00 na własnym parkiecie ze Starym Miastem, a tydzień później – ponownie u siebie – zagra z Benátkami nad Izerą. – Wszyscy myślą, że dwa mecze z rzędu przed własną publicznością to dla nas duży atut. Zobaczymy, nie jestem do końca przekonany o superlatywach takiego modelu – stwierdził Horváth. – Na pewno nie obniżamy lotów. Chcemy awansować do playoffs.

## OFERTA

**PIŁKANOŻNA – I LIGA:** Ostrawa – Znojmo (dziś, 17.00). **FNL:** Trzinec – Pardubice (dziś, 10.15). **Dywizja:** Karwina B – Opawa (dziś, 10.30), Piotrowice – Určice (dziś, 15.00), Mohelnice – Hawierzów (dziś, 15.30). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Herzmanice – Dziečmorowice, Czeski Cieszyń – Witkowice (dziś, 15.00), Krawarze – Wędrynia, Pusta Polom – Bogumin (jutro, 15.00). **I A KLASA:** Szonów – Bystrzyca, Sto-



Pavla Srkala zabraknie w Hawierzowie. Wzmocnił bowiem mistrzowską Ostrawę.

W kadrze SKV Hawierzów znajduje się obecnie jedenastu zawodników. W ostatniej chwili do zespołu dołączył utalentowany rozgrywający David Fajkus, który poszerzył listę nowych siatkarzy w zespole. – Mamy czterech nowych siatkarzy, nie licząc powracającego z Nitry Jakuba Hukela, który zagrał z nami już w zeszłym sezonie – zdradził dyrektor klubu.

Do nowych twarzy w drużynie należy m.in. Amerykanin Ryan Maahen, który zdobywał doświadczenie w uniwersyteckich rozgrywkach w USA. Blokujący klubu University California pokazał się na treningach w bardzo korzystnym świetle, podobnie jak pozostali nowi siatkarze ekipy Jaroslava Tomáša – Marek Adamik, Luděk Mikoška i wspo-

## Kadra SKV HAWIERZÓW

**Atakujący:** Marek Adamik, Daniel Holíš, Jakub Hukel, Radosław Neusser

**Blokujący:** Jan David, Ryan Maahen, Luděk Mikoška, David Fajkus

**Libero:** Petr Dohnal

**Uniwersalny:** Radek Šoltys

**Trener:** Jaroslav Tomáš.

mniany już David Fajkus. W nowym sezonie kibice nie zobaczą już na hawierzowskim parkiecie trójki Kotas, Srkal, Kramár. – To duże osłabienie zespołu, ale musimy sobie z tym jakoś poradzić – ocenił Horváth. Ciężar gry spoczywać będzie zatem na barkach innych siatkarzy. Zdaniem „Głosi Ludu” filarem drużyny powinien być 25-letni Radek Šoltys. Atutem Šoltysa jest uniwersalność i świetna zagrywka.

Do faworytów sezonu 2013/2014 należą ekipy Liberca, Czeskich Budziejowic i Ostrawy. Siatkarze Ostrawy zaprezentują się w roli obrońców mistrzowskiego tytułu dziś o godz. 15.00 w wyjazdowym meczu ze Zlínem. Bezpośrednia transmisja w stacji ČT Sport.

JANUSZ BITTMAR

## I LIGA HOKEJA

**AZ HAWIERZÓW BEROUN 4:3 (d)**

Tercje: 1:1, 1:1, 1:1 – 1:0. Bramki i asysty: 20. Jakúbek (Klimša), 23. Klimša (Šedivý, J. Daneček), 51. Klimša (Šedivý), 64. Jakúbek (Krisl, Roupec) – 3. T. Pulpán (Matějka), 27. Hrdel (Marek), 47. Marek (Kubica). Hawierzów: L. Daneček – Bezuška, Vošátko, Roupec, Krisl, Graca, Koma, Klimíček, Kolarz – Sztefek, Pechanec, Kanko – Maruna, J. Daneček, Škumát – Šedivý, Jakúbek, Klimša – Kolařík, M. Rimmel, Matějek.

Lokaty: 1. Ml. Bolesław 30, 2. Jihlava 26, 3. Beroun 26,... 11. Hawierzów 13 pkt.

## II LIGA HOKEJA

**HC ORŁOWA BRZECLAW 3:1**

Tercje: 1:0, 1:0, 1:1. Bramki i asysty: 17. Kraft (Vydra, Grepl), 33. Káňa (Galgonek), 56. Szajter (Tomis, Vydra) – 48. Hrbatý (Průdek). Orłowa: Iláš – Sznappa, M. Zientek, Vydra, M. Novák, Mintěl, Tomis – Szajter, Káňa, Galgonek – Studený, Kraft, Mráz – Grepl, Voznica, Matějček – Kanaloš.

Lokaty: 1. Prościejów 23, 2. Brno 20, 3. Przerów 19,... 10. Orłowa 10 pkt. (jb)

## W SKRÓCIE

**SMUDA: NAJLEPSZYM ROZWIĄZANIEM TRENER OB-COKRAJOWIEC.** Według byłego selekcjonera piłkarskiej reprezentacji Polski Franciszka Smudy najlepiej, aby na stanowisku nowego szkoleniowca biało-czerwonych była osoba nie znająca języka polskiego. – Opiekun drużyny narodowej nie odczuwałby tej agresji, jaka się wytwarza między dziennikarzami a trenerem – powiedział Smuda podczas wczorajszej konferencji prasowej. Jak już informowaliśmy, w środę posadę selekcjonera kadry stracił Waldemar Fornalik. Nazwisko nowego szkoleniowca drużyny poznamy w ciągu dwóch tygodni. (jb)

REKLAMA



Zbyněk Stanjura @Zbynek\_Stanjura

Silný hlas  
našeho kraje  
v Praze

#Volím\_pravici

ODS 